

TARTALOMJEGYZÉK

Az intézmény jellemzői adatai
Helyzetfelmérés

A .../2012.(VIII.30.) határozat melléklete

I. BEVEZETŐ

A nemzeti kisebbséglelvező tartozó cigány származású gyermekek nevelése, fejlesztése az óvodában.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése
A nevelési, tanulási folyamatban akadályozott gyermekek nevelése.

II. GYERMEKKEP, ÓVODAKÉP III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
3. Az anyanyelvi, az érzelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

III. AZ ÓVODAI ÉLETTÉVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPÉDAGÓGUS FELADATAI

Játék
Vers, mese
Ének-zene, énekes játékok
Rajzolás, mintázás, kézmunka
Mozgás
A külső világ tevékeny megismerése
Munka jellegű tevékenységek
A tevékenységben megvalósuló tanulás

V. AZ ÓVODAI ÉLETTÉVÉKENYSÉGEK ELVEI

Személyi és tárgyi feltételek
Az óvodai élet megszervezése
Az óvodai ünnepek, jeles napok
Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások
Az óvoda kapcsolatai

VI. GYERMEKVEDELLEM

VII. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉL MEGHATÁROZÁSÁNAK FELADATAI

VIII. HELYI ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM

IX. LEGTITMIZÁCIÓS ZÁRADÉK X. MELLÉKLETEK

1. sz. Tanszékfejlesztési terv
2. sz. Szakértői vélemény
3. sz. CIKO véleményezése
4. sz. A program elfogadásának és jóváhagyásának dokumentumai, jegyzőkönyv

Készítette:

Székelyné Dráhos Mária
óvodavezető

34/2.

Az intézmény jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

SAJÓSZENTPÉTERI KÖZPONTI NANKÖZI OTTHONOS ÓVODA

Az óvoda pontos címe: 3770 Sajószentpéter, Harica u.3. sz.

Maximálisan felvehető gyermeklétszám: 375

Az óvoda fenntartója:

Sajószentpéter Városi Önkormányzat
3770 Sajószentpéter, Kálvin tér 4. sz.

Az alapító okirat száma, kelte: 120/2012.(V.29.) KT határozat

Engedélyező neve: Sajószentpéter Városi Önkormányzata
3770 Sajószentpéter, Kálvin tér 4. sz.

Kapcsolódó szervezeti egység:

MÓRA UTCAI TAGÓVODA

3770 Sajószentpéter, Móra Ferenc utca 1.

SEMMELWEIS UTCAI TAGÓVODA

3770 Sajószentpéter, Semmelweis utca 4.

Az óvodai csoportok száma: 13 csoport

Az intézmény vezetője: Székelyné Dr. Prahos Mária

Helyzetelemzés

2007. év augusztus 1.-jével került sor, az óvodák összevonására, így intézményünk egy székelyi óvodából és kettő tagóvodából, azaz egy központi és kettő tagóvodával működő egységből áll.

Az intézmény székhelye: a Sajószentpéteri Központi Nanközi Otthonos Óvoda

3770 Sajószentpéter, Harica utca 3. sz.

Az óvoda a Pipiske domb lábánál csörgedező Harica patak mellett, a BÉV telepen található. 1976-ban épült könnyűszerkezetes paneles eljárással, melynek bővítése és felújítása 2012. évben az Európai UNIO támogatásával valósult meg. A 100 férőhellyel rendelkező, négy vegyes korosztállyal működő csoportokban folyó óvodai nevelés minőségi megvalósulását segíti a torna, fejlesztő, és orvosi szoba valamint a könyvtár.

A csoportszobákban található minden igényt kielégítő tanszervezői mellett udvara parkosított, a fák, bokrok és virágok hozzájárulnak a külső világ tevékeny megismeréséhez. Árnycsok és napos játszó udvara EU szabványoknak megfelelő, minden mozgást kielégítő fa játékoszakkal felszerelt.

A nyitott és zárt terasz az időjárástól függetlenül biztosítja a szabad levegőn való tartózkodást..

Udvara parkosított, az EU szabványoknak megfelelő fa udvari játékokkal felszerelt, árnyékos és napos játszótérrel biztosít a gyermekek számára.

Az intézménybe járó gyermekek különböző szociokulturális környezetből érkeznek. Neveléstudásuknak elkötelezett hivatalos tudata, szakértelme segíti az óvodaskorú gyermekek differenciált, óvodai nevelését.

A Móra Ferenc Utcai Tagóvoda Sajószentpéter legújabb óvodája. A Móra lakótelep szélén, közel a városi átszelő 26-os főúthoz, mégis csendes környezetben bujlik meg. 100 férőhellyes, négy vegyes korosztállyal működő csoportban integráltan folyik az óvodai nevelés, családias légkörben.

A csoportszoba eszközellátottsága minden óvodai foglalkozáshoz biztosítja a feltételeket. Fa játékokkal felszerelt udvara, fedett terasza kiválóan alkalmas a gyermekek szabadban végzett tevékenységeihez, mozgásához.

Tomaterme, léposózeles udvara, a hegyoldal közelsége kiválóan alkalmas sportesemények, rendezvények szervezésére és megtartására

Az óvodapedagógusok szakmai ismerete nagymértékben hozzájárul a problémás gyermekek óvodai fejlesztéséhez.

A Semmelweis Utcai Tagóvoda a város közepén, egy lakótelep szomszédságában épült 1981-ben. 2010. évben teljes felújítás történt: vezetékek cseréje, külső fal szigetelés, torna és neveléstudású szoba, karbantartói helyiség kialakítása és tető szigetelése. Az óvoda jelenleg 100 férőhellyes, négy vegyes korosztályú csoporttal működik.

A jól felszerelt csoportszobák mellett fejlesztő és logopédiai és torna szoba segíti elő a gyermekek mindennapi sokoldalú fejlesztését.

Hagyományteremtő programjaink, mely a jeles napokhoz kapcsolódnak, elősegítik a népi gyermekjátékok megismerését a hozzá kapcsolódó eszközök készítését.

A zárt udvar csendes környezetben a fedett terasz, a sokféle fa udvari játékoszakkal teremt lehetőséget a gyermekek minden igényt kielégítő mozgásos tevékenységére.

A tanév eleji óvodai csoportok kialakítása alkalomával ügyelünk arra, hogy az esélyteremtés érdekében a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek integrált nevelése biztosított legyen. A telephelyek felételei és a körzetenkénti felvételi mindarra garancia, hogy az esélyegyenlőség minden intézményben azonos szinten működjön.

„ A KISGYERMEKEKKEL MINDENT ELÉRHETÜNK SZEMÉLYES PÉLDA ÉS TETT ALTAL ”

(Brunszvik Teréz)

I.

BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaita, értékeit, nemzeti sajátosságaita, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, nevelésügy nemzetközileg elismert egykoriáitára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermekek megillető jogok biztosítása érdekében alírt nemzetközi szerződéseken vállalt kötelezettségeket figyelembe véve-meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

A gyermek, mint fejlődő személyiséget-gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelezése, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését; - közöttük az innovatív- megközelítéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Az nemzeti és kisebbségi nevelés tartozó roma (cigány) származású gyermekek nevelése, fejlesztése az óvodában

1.sz. melléklet a 32/1997. (XI.5.) MKM rendelethez

Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei

A kisebbségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési-oktatási rendszerének része, amely a 137/1996. (VII.28) Korm. rendelettel kiadott Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait.

A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei (a továbbiakban: kisebbségi óvodai nevelés irányelve) meghatározza a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségi nevelési biztosító óvodákban folyó sajátos pedagógiai munka alapelveit.

A Kisebbségi óvodai nevelés irányelvei megfogalmazza a kisebbségi óvodai nevelés célját és feladatait.

Ki tér az óvodai élet megszervezésének elveire, a kisebbségi óvodai nevelés formáira és a fejlődés jellemzőire óvodáskor végéig.

Cél:

Az óvodai ellátást, nevelést igénybe vevő gyermekek az iskolai tanév megkezdéséig személyiségük kibontakoztatása, önmagukhoz (adottságaikhoz, képességeikhez) viszonyított differenciált fejlesztése, kisebbségi kultúrájuknak megismeretése.

Feladat:

- **képességek, képességek komplex tevékenységeken keresztül való fejlesztése**
- **eredményes iskolakezdeésre való felkészítés**
- **beilleszkedés megkönnyítése környezetükből adódó hátrányaik csökkentése**
- **személyes tapasztalataik gazdagítása**
- **saját szükségletek kifejezésének, képességének kialakítása**
- **magartási szokások, viselkedési szabályok kialakítása, rögzítése**
- **társas kapcsolataik erősítése**
- **természeti, társadalmi környezet iránti fogékonyság kialakítása**
- **kezdemenyözövé válásuk támogatása**
- **kommunikációs képességük fejlesztése**
- **differenciált fejlesztésük**
- **kisebbségi identitásuk erősítése**
- **viselkedéskultúrájuk alakítása**
- **feladattudat, feladatartás kialakítása, erősítése**
- **figyelmlük, érdeklődésük fenntartása**
- **szűkebb és tágabb környezetük megismeretése**
- **eredményes iskolakezdeéshez segítés**

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek nappali ellátása integrált formában, a nevelési tanácsadó szakemberei által:

- **enyhe értelmi fogyatékos**
- **beszédfogyatékos**
- **a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd**
- **a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.**

Cél:

- **a harmonikus, nyugodt, biztomságot adó környezetben váljon természetessé a gyerekek között személyiségük különbözősége**
- **sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba**
- **az egyéni képességfejlesztés és differenciált bánásmód módszerével a nevelőmunkánk célkitűzéseinek megvalósítása**

Feladat:

- az integráltan nevelhető gyermekek megismerése, gyermekközösségbe való illesztése
- szűrés, felmérés elvégzése, dokumentálása
- személyi, tárgyi feltételek biztosítása a sajátos nevelési igény szerint
- minél több segítség megadása gyermekek képességeinek fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismeretek bővítéséhez

- befogadó csoportok kialakítása melyben a gyermek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).
- A fejlesztés rövid távú céljai minden esetben a fejleszthetőséget tiktröző gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslataira kell építeni
- szakmai dokumentáció folyamatos vezetése, értékelése
- szakmai együttműködés, kapcsolattartás kialakítása a gyermek fejlesztéséhez szükséges szakemberekkel, szakszolgálatokkal
- szülők tájékoztatása, együttműködés a fejlesztésben
- a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése

A fejlesztés legfontosabb területei:

- a kognitív funkciók fejlesztése
- alapmozgások kialakítása, a nagy mozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése
- minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszéd szervek ügyesítése, beszéd indítás, a beszédmegtérítés fejlesztése, az aktív és passzív szókinés bővítése, és a grammatikai rendszer kiépítése,
- manuális készség, finommotorika fejlesztése
- játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása,
- szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése

A nevelési, tanulási folyamatban akadályozott gyermekek nevelése

Tanulási zavaroknak tekintjük azt a lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt, amely Neurológiai deficit, vagy funkciózavar talaján jön létre, sajátos kognitív tünet együttesrel (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia)

Cél:

- a tünetek észlelése, a funkciók fejlesztése
- viselkedési problémák minimalizálása
- nyugodt környezet biztosítása

Feladat:

- a tünetek észlelése estén az óvoda logopédusa, pszichológusa segítségét kérjük
- a szülő bekegyezésével megfelelő szakember további vizsgálata
- ha a vizsgálatok igazolják a tanulási zavart, folyamatos konzultálás a fejlesztési végző szakemberrel
- nevelőmunkánkban kiemelten foglalkozunk az anyanyelvi, kommunikációs neveléssel, amelynek mindennapi gyakorlata során fejlesztjük a gyermekeket

- a mozgás és a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztéséhez biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron a megfelelő időt és eszközt, feladatot
- amennyiben a szülő nem partner ebben a folyamatban, úgy megesszük jelzéseinket a gyermekvédelmi hálózat, illetve az illetékes jegyzői hivatal felé

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése óvodánkban

Egyik leggyakoribb beilleszkedési és magatartászavar a hiperaktivitás. A magatartászavar meghatározása nehéz feladat, bár ók azok a gyerekek, akik mindig „kiógnak” a csoportból, akik állandó figyelmet igényelnek, az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

Feladat:

- gyermek környezetének megismerése
- a zavar észlelése estén az óvodapszichológus véleményét, segítségét kérjük
- probléma jelzése a szülőknek
- szükség esetén a gyermeket Nevelési Tanácsadóba irányítjuk
- folyamatosan kapcsolatot tartunk a fejlesztésben részt vevő szakemberekkel
- elvárásainkkal a gyermek fejlődésének üteméhez igazodunk és alkalmazkodunk, elfogadjuk az eltérő viselkedést
- az egyéni fejlődési nyomon követjük
- egyéni fejlesztési tervet készítünk
- differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk
- a figyelmet és koncentrációt speciális feladatokkal fejlesztjük

II.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekképiünk

Olyan gyermeket kívánunk nevelni, aki nyugodt, kiegyensúlyozott, pozitív énképpel rendelkezik, érdeklődő, nyitott az őt körülvevő világra, és ahhoz a későbbiek folyamán alkalmazkodik. Kötdök szűkebb-tágabb környezetéhez, annak hagyományaihoz, együtt érző, probléma érzékeny és kreatív, a hagyományok iránt fogékony.

Óvodaképiünk

Egy olyan óvoda, ahová jó jámi, mert befogadó, megfélelő személyi, tárgyi feltételek biztosítják a gyermek zavartalan fejlődését. Óvodánk nyitott, sokféle tevékenységgel és a szülőket is formáló rendezvényekkel szolgálhat mintát.

Egy olyan óvoda, ahol a gyermek, szülő, pedagógus egyaránt jól érzi magát.

Alapelvek

- gyermeki jogok tiszteletben tartása
- a gyermeki kíváncsiság, mobilitás elve
- a szabad játék nevelő hatásának elve
- a különböző közösségekhez tartozás és egyenrangúság elve
- következetesség elve
- motiváció elve
- az önkéntelen tanulás elve
- tudatosan irányított figyelem elve
- a helyi specialitások elve
- integráció és koordináció elve
- differenciálás
- komplexitás elve

Cél:

- az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori sajátosságokat figyelembe véve. /Ideértve a sajátos nevelési igényű, – halmozottan hátrányos helyzetű és nemzetiiségi kisebbséghez tartozó gyermekeket is/.
- a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, differenciált képességfejlesztés

- a sajátos nevelési igényű és a nemzetiiségi kisebbséghez tartozó gyermekek integrált nevelése, fejlesztése;
- fogadják el társaikat hovatartozás nélkül /tolerancia/.

Feladat:

- az óvoda hármas funkciójának biztosítása
- a gyermek személyiségének elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése,
- a fejlesztés alapja mindig a gyermek személyiségének alapos megismerése, az elért eredmények alapján pozitív megerősítéssel, fejlődésük segítése
- olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek segítik a gyermeket az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez
- tehetséges gyermek kibontakoztatásának segítése pedagógiai eszközökkel
- differenciált fejlesztéssel, a beilleszkedési zavarokkal, szociális hátránnyal küzdők támogatása
- nevelés folyamán a gyermek önállóságára való építés
- önmegvalósításra, kreativitás kibontakozására, az egész személyiség komplex fejlődésére való lehetőség biztosítása
- annak segítése, hogy a gyermek magában és másokban is felismerje az emberi értékeket, de fogadja el korlátait és hiányosságait önbizalmának sérülése nélkül
- a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzésének, erősítésének, támogatása

III.

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megalapítása.

1. Az egészséges életmód alakítása

Cél:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges ételvvel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladat:

- a gyermek igényeinek, családból hozott szokásainak megismerése
- őszinte, tapintatos viszony kialakítása a gyermekkel
- az önálló testápolás igényének kialakítása
- a testápolási, mosdóbeli szokások bemutatása, gyakorlása, folyamatosan biztositása
- műveletek technikájának elsajátítása (fésülködés, fogmosás, szappanozás, wc használat stb.)
- rendszeres testápolás, tisztasági igény kialakítása önmagunkkal és környezetünkkel szemben
- táplálkozás feltételeinek biztosítása evésszerek helyes használatának kialakítása
- kultúrált étkezéshez való szoktatás
- önálló étkezés, önkiszolgálás szokásainak kialakítása
- helyes étritmus kialakítása, tudatos tervezése
- öltözködés sorrendjének és szokásának kialakítása időjárásnak megfelelően
- nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése (félhomály, csend, mese, dudiolás, alapos szelőztetés)
- a napi rendszeres mozgás, szabadban való tartózkodás igényének kielégítése
- a megbetegedett gyermek elköltöztetése, ápolása
- fertőzések terjedésének megelőzése gyakori szellőztetéssel, fertőtlenítéssel
- különböző edzési lehetőségek biztosítása (légfűrdőzés, víz, mozgáskoordináció)
- versenytájakok, mozgásos játékok szervezése
- séták, kirándulások szervezése, a természeti változások megfigyelése

- szakemberek bevonásával szervezett preventációs és korrekciós fejlesztő tornák szervezése
- bizalmaságos környezet kialakítása (csoportszoba, udvar)
- megfelelő bútorok, eszközök biztosítása
- kulturbővíztető programok szervezésével környezettudatos magatartás kialakítása
- környezettudalmi-megővési szokások gyakorolhatása, tudatosítása (fák, virágok ültetése, ápolása, velleményes kialakítása, szelektív hulladékgyűjtés)
- kerti eszközök használatának megismerése (gerelybe, seprű, locsolókanna, stb.)
- szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek védelmére nevelés

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek a testápolási szokásoknak megfelelően.
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják, vigyáznak rájuk, a helyére teszik azokat. Zsebkezdőket önállóan használják, tisztaságánál köhögésnél egyaránt.
- Igényeiknek megfelelő ételt fogyasztanak, önállóan töltnek folyadékot a kancsóból.
- Esztétikusan terítnek, ügvelnek a higiénikus étkezésre.
- Készégszinten használják a kanalt, kést, villát.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Helyesen használják az evésszereköket.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- Teljesen önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek és veltköznek.
- Ruhájukat összehajva helyezik a polcukra, székre
- Cipőtűzőket megkörik, önállóan gombolnak.
- Ha fázznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Testük arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgásuk összerendezett, harmonikus.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorika.
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítási képesek.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt a rendre, tisztaságra ügyelni.
- Az eszközökkel óvatosan bánnak, az ajtókat csendesen nyitják, csukják.
- Külső megjelenésükben tükröződön a szépre, izlésségre való törekvés.
- A környezettudatos magatartás vájlyék szokássá.

2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Cél:

Családas, szeretettelj legkor kialakításával a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, értékek közvetítése, értéktend kialakítása.

Feladat:

- otthonos, családias légkör megteremtése
- esztétikus környezet kialakítása
- esztétikai érzelmeik alakítása, izléstformálás

- gyermek és felnőtt közötti érzelmi kapcsolat kialakítása
- a csoport hagyományainak, szokásainak - jelképrendszerének kialakítása
- befogadás, beszoktatás elősegítése a gyermek és szülő igényeit figyelembe véve
- együttes élmények, közös tevékenységek szervezésével a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, öntevékenység, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése
- közösségi élet szokásainak, együttműködés szabályainak kialakítása
- barátságok kialakításának segítése
- a másfajta elfogadására nevelés
- személyes érinkezés, kommunikáció, metakommunikáció fejlesztése
- hatékony társas kapcsolatok kialakítása (önérvényesítés, önértékelés)
- óvónő-gyermek közötti, bensőséges kapcsolatának erősítése
- meghiúsított beszélgetése kialakítása a gyermekkel
- egymás kölcsönös tiszteltetere, szeretetere, megbecsülésére nevelés
- kapcsolatteremtő képességek erősítése (beszélőtárs megbecsülése, értékelése, kölcsönös engedelmény keresése)
- viselkedési és udvariasági formák bemutatása, gyakorlása
- étrendrend követése szóban, cselekedetben (mi miért tart helyesnek, mi miért utasít el, mi áll tőle)
- a gyermek-dajka kapcsolatának erősítése
- szeretetteljes, gondoskodó érzelmi kapcsolatok kialakítására törekedjen a gyermekkel
- kapcsolódjon be a mondókázásba, az óbeli játékokba
- a dajka feladata a kialakított és meghatározott napirend szerint a gyermek, gondozási tevékenységének segítése
- a gyermek életkorának, fejlettségének megfelelően segítse a közösségi magatartás szokásainak elsajátításában
- türelmes, kedves hangnemművel segítse a nevelőmunkát, a gyermek fejlődését
- óvónő-dajka kapcsolatában kooperatív együttműködés kialakítása
- segítse a gyermek szokásrendjének megalapozását
- értékek, étrendrend közös megalapozása
- a népi hagyományok, jeles napok és a népművészet által nyújtott élmények biztosítása, érzelmvilágunk gazdagítása
- a szülő-óvodapedagógus kapcsolatában a közös együttműködés megalapozása
- közös bizalom kialakítása
- a család szokásainak, értékrendjének megismerése (családiátogatás, közös kirándulás, nyílt napok, közös munkadélutánok, ünnepre való készüldés stb.)
- nevelési helyzetek, problémák megoldásának segítése szakirodalommal, tanácsadással
- esetleg, szakemberek segítségével
- a családi házzal való kapcsolat erősítése (ünnepek, szülők véleményének kértése, események, rendezvények)
- szülő-dajka kapcsolatában megfelelő kommunikáció kialakítása
- türellem, kedvesség, segítőkészség kölcsönös kialakítása
- a gyermek gondozásával kapcsolatos tájékoztatás

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Ragaszkodjanak óvodájukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez, melyet érzelmekben, szavakban, és tetteikben juttatnak kifejezésre.
- A gyermek igényévé válik a helyes viselkedés a szokások szabályainak betartása.
- A szabályok be nem tartása esetén egymást figyelmeztetik.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőtt és gyermek társasággal szemben.
- Figyelmeztetés nélkül segítenek egymásnak.
- Konfliktushelyzetekben képesek társaikkal egyeztetni.
- Érdéklődnek egymás, a felnőttek, az óvodába érkező vendégek iránt, szeretettel üdvözlik őket.
- A tevékenységet türelmesen befejezik, képesek nyugodtan ülni, kisellemi szűkségüket, figyelmesen meghallgatni egymás és a felnőttek közléseit.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival.
- Saját tetteiket értékelik, konfliktus esetén képesek egymással egyeztetni.
- Kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket, értenyre juttatják kezdeményező képességüket.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Biznak önmagukban és társaikban.
- Egy-egy társuk iránt barátságot mutatnak.
- Fel fogják az alapvető metakommunikatív jelzéseket (elismerés, öröm, biztatás, szomorúság).
- A megkezdett munkát felelősen nélkülül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Természetes szűkségleté válik a közös tevékenység, a hagyományok tisztelése.
- Az ünnepek, és hétköznapiok értelmét tudatosul a gyermekben.
- Szociálisan értele válnak az iskolai élet megkezdésére.

3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél:

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélt környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel. Az anyanyelv ismeretere, megbecsülésére, szeretetere nevelés.

Feladat:

- a természetes beszéd igényének kialakítása
- a családok anyanyelvi kultúráltságának megismerése
- anyanyelvi élmények biztosítása (mondókák, versek, énekek, mesék, hagyományápoló tevékenységek kereszttal)
- aktív szókincs bővítése

- kommunikációs kedv fenntartása, fokozása
- egymás meghallgatása, értő figyelem kialakítása

- az anyanyelv jelrendszerének elsajátítása
- nyugodt, természetes helyzet megteremtése a beszélgetésekhez, beszédértés alakulásának segítése (rövid, érthető, pontos megfogalmazás)
- sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása, szóbeli kifejezésre ösztönzés
- a spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, élethelyzetekben való gyakorlatias (pl. szituációs játékok, „mintha” játékok, mozgásos társasjátékok, népi drámatikus játékok)
- értelmi képességek, (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzetet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése
- differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés
- beszédfegyelem, önuralom fejlesztése (beszélgetés, beszélni hagyás)
- a gyermek beszédértési és beszédtechnikai szintjének figyelemmel kísérése, fejlesztése
- gátlások oldásának segítése a báb varázslatos erejével
- a könyvek szeretetere, óvására nevelés
- a mesékönny, leporolló nézgetés igényének felkeltése esztétikus, igényes tartalmú képekönnyvek, saját mesékönnyvek, mesekuckó segítségével

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek érthetően, egyszerű vagy összetett mondatokban elmondják kívánságukat, gondolataikat.
- Az önkéntelen emlékezeti bevéss és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelentik a szándékos bevéss és felidézés.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (különbs jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek.
- Megnő a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelentik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulban van.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ: mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és másnhangzókat.
- Helyesen használják a nyelvtani kifejezőmódokat.
- Figyelem, koncentráció képességük fejlődik, gondolkodásuk fogalmi szintre tevődik.
- Érdéklődök, másokat is képesek meghallgani.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását felismeri.
- Szívesen beszélgetnek társaikkal és a felnőttekkel egyaránt.
- Próbálják kifejezni a látott, megtapasztalt változásokat szóban, rajzban egyaránt.
- A természethez, a szűkebb-tágabb környezethez és a jeles napok tevékenységéhez fűződő kifejezések alkothatnak a gyermekek mindennapi szóhasználatába.

IV.

AZ ÓVODAI ÉLETTÉTEK ENYESSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

Cél:

A gyermek szabad játékának hosszantartó és zavartalan biztosítása. A tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyait és ötleteit kibontakoztassuk annak érdekében, hogy sokrétű, tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységé válják játékaik.

Feladat:

- a játékhoz szükséges feltételek megteremtése
- élményszerzési lehetőségek biztosítása
- a játéktevékenységen keresztül a kultúra elemeinek megismerése
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- kreatív együttműködés fejlesztése (elgondolások megbeszélése, társ nézőpontja iránti nyitottság)
- viselkedési szabályok, helyes magatartás gyakorlása a játékban
- a gyermekek közötti társas kapcsolatok fejlesztése
- erőfeszítést, ügyességet igénylő játékok szervezése
- a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának segítése, aktív jelenléttel
- önmegvalósítás lehetőségének biztosítása
- pozitív érzelmek kialakulásának segítése
- gyakorló játékok biztosítása, ezáltal részkapességek fejlesztése (szem-kéz koordináció, kezesség kialakítása)
- gazdag lehetőség biztosítása a szerepjátéshoz, sikerélményhez jutás
- barkácsolási lehetőségek biztosítása
- közösségi, társas kapcsolatok alakítása a báb segítségével
- változatos anyagok, eszközök biztosítása az építő- és konstruáló játékokhoz
- finommotorika fejlesztése (lego, pötty, gyöngyfüzés)
- egyszerű szabályjátékok, játékszabályok megismerése, elfogadása, követése
- kreativitás fejlesztése (társasjáték készítés)
- értelmi képességeket fejlesztő játékok gyakorlása
- játéklehelyzetek teremtése szimulációs játékokra
- figyelem, önfigyelem növelése
- tudatos jelenlét, irányított irányítás
- a szabad játék túlsúlyának hangsúlyozása

A felkészítés várható eredménye óvodáskor végére

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, saját maguk is képesek továbbgondolni és továbbfejleszteni ötleteikkel a játékokat
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Vallalják a számukra kevésbé érdekes, kedvetlenebb szerepeket is.
- Tudnak vezetni és játszótársaikkal alkalmazkodni.
- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataink, érdeklődésük alapján ábrázolják a felnőttek tevékenységét és kultúrféle kapcsolatait.
- A játszó csoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- A létrehozott eszközöket minden esetben használják fel a játékban, dramatizálásban.
- A konstruálás fejlettebb fókán a gyerekek mind igényesebbekké válnak alkotásaikkal szemben.
- Alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.
- Képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.
- Képesek érzelmileg ráhangolódni a környezetükben élő felnőttek viselkedésére.
- Tanulják és gyakorolják a viszonyukat.
- Képesek bonyolultabb szabályjátékok megismerésére és gyakorlására.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok betartására.

Vers, mese

Cél:

A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismerése változatos irodalmi élményekben keresztül, kialakítva a könyv megszerettségét. A vers és a mese közeget át emberi kapcsolatok mélyítése a világ megismerésének segítségével.

Feladat:

- pozitív személyiségjegyek, szemléletmód, világkép kialakítása
- ismétlődő szokásokkal hangulatteremtés (gyertyagyújtás, fűnyvaszó, énekszó)
- érdeklődés felkeltése
- a vers, mese elémlyeszerű előadása, élvezetessé tétele
- ismétlések gyakoroltsága
- beszédkezdő felkeltése és megőrzése
- könyv iránti szeretet kibontakoztatása
- a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása
- érzelmii biztonság megteremtése
- a gyermek saját vers és mese elmondására való buzdítása, lehetőség biztosítása az önkifejezésre
- a gyermeki szorongás feltételeképzése, feloldása és megoldás kínálása a mesék által
- olyan mesék, történeteket választása, amelyeknek témája a gyermekekről, közvetlen környezetéről, az állatvilágról szólhat, amelyeket az egyenes vonalú cselekmény az érthető, világos meseszövegs, az érdeklődést ébren tartó szavak, fordulatok, rímikus ismétlődések jellemzik

- államesék, családi és tétlős mesék, cselekményesebb, terjedelmesebb tündérmesék válogatása, megismeretése
- többében mondóka, szereplőadók, fogó-gyarapodó gyermekjátékok mondogatása
- a művészi, irodalmi eseményeket hordozó, a valóság esztétikai értékeinek befogadására nevelés
- mutassuk be legismertebb költőink gyermeki szemléletéhez igazodó játékos, rímikus, zenei hatású verseit
- mai magyar rók műmeséinek bemutatása
- más népek, kultúrák megismeretése a meséken keresztül
- Nem hiányozhatnak a mai magyar rók műmeséi (Móra Ferenc, Móricz Zsigmond)
- Tervezzünk klasszikusaink, József Attila, Szabó Lőrinc gyermekverseiből.
- Cigány mesék, versek megismeretése életkoruknak megfelelően.
- Ismerkedés cigány szavakkal.
- minél több magyar népmese megismeretése a gyerekekkel
- mesék, versek kiválasztása évszakokhoz, ünnepekhez, néphagyományokhoz is kapcsolódjon
- a mesék megjelölésére, rögtönzésre való biztatás

Felkészítés várható eredményei óvodáskor végére:

- Kapcsolódjanak be a mondókák, versek mondogatásába.
- Az óvónőt utánozva rímikus, mozgásokkal kísérik a verseket.
- Maguk is énekelgessenek, halandzsázzanak.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Megszilárdulnak a meseshallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Figyelmesen, szívesen hallgassák a rövid meséket, örüljenek azok gyakori ismétlésének.
- Kérik a meséket, a mesehőssel vagy ellenfelével kapcsolatos érzelmeket játékban, rajzban, esetleg szavakban is nyilvánítsák ki.
- Lapozgassák a képekönnyveket, kezdeményezzenek beszélgetést az ismert képekről.
- Szívesen mondjanak spontán módon is mondókákat, verseket, meséket a hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerjék mozgásait.
- Tudják a megismert szavak jelentését, megfelelően használják azokat
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzzék mondataikat.
- Szívesen, örömmel hallgassanak mesét.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Tudjanak könyvben kép alapján tájékozódni, végigázzanak a könyv állagára.
- Az olvasást utánozzák, meséljenek a képekről
- Vegyenek részt dramatikus és mimikus játékokban, közös műsortézésben.
- Kapcsoljanak ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalmakhoz.
- Legyenek képesek koruknak megfelelően, színházi előadások cselekményének követésére, a mesék (dramatizálás, mese-poszto, bábozás), többféle megjelölésére.

Ének-zene, énekes játék

Cél:

Az élményt nyújtó közös éneklés öröme, a dallam, a rímus, a mozgás szépségének felfedezése, zenei izlés és esztétikai fogékonyság formálása.

A Semmelweis Utcai Tagóvoda vállalta fel a néphagyomány megteremtését, továbbadását és megőrzését. A teljes napok szervezésével: népi játékok, mesék, hangszeres és népi mesterségek bemutatása a helyi óvodások, iskolások és szülők részvételével. A Költészet napján versmondó versenyt rendeznek.

Feladat:

- A zenei anyanyelv megalapozása.
- A zenei hallgatás, rímusérvék, zenei emlékezet, játékos zenei alkotókedv fejlesztése.
- Öbbségi játékok megismerése, gyakorlása (hintázatok, hócögletök, círógatók, lovagoltatók)
- A gyermek biztonágérzetének megalapozása
- A néphagyomány és a művészeti értéki gyermekdalok megismeretése, megszeretése.
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon keresztül.
- Mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása.
- Az esztétikus összehangolt mozgás fejlesztése.
- Az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszeretése.
- A gyermek zenei élményhez való juttatása
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismeretése, a hagyományok ápolására való törekvés.
- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszeretése.
- Különböző mozgás, tétornak megismerése, alkalmazása (kapuzós, hidas, párváltászió, csigavonal stb.)
- Zenei készségek fejlesztése
- Zenei formák fejlesztése (egyeneses tükretés, kettes tükretés stb.)
- A fokozatosság elvénél követése a zenei anyag feldolgozásában.
- A gyermeknek egyéni adottságának megfelelő fejlesztése.
- A tiszta, szép énekléssel a gyermek tanulási vágyának felkeltése
- Más népek, kultúrák daljaival, népdalaival való ismerkedés
- A cigány kultúra zenei szokásainak, hangszerének megismeretése
- Rogtonzött hangszerek készítése.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Önként vegyenek részt a közös játékban, közös éneklésben.
- Éneklés és játék közben alakuljon ki a csoport egyöntú tempója, játékos mozdulataikat megközelítőleg egyszerre és ritmikusan végezzék.

- Különböztesék meg a magasabb-mélyebb hangokat és kézzel tudják jelezni, amit hallottak (felémelt illetve leeresztett kéz)
- Legyenek képesek néhány percig az óvónó énekes vagy hangszeres előadására figyelni.

- Utánozzák szívesen az óvónó által bemutatott egyszerű mozgásokat, táncolpésszel.
- Legyenek képesek a mondókkákat, játékdalokat az óvónó kezdése után csoportosan, önállóan énekelni
- A tisztaság a dallamon és a szövegmondáson egyformán megfigyelhető legyen.
- Az egyeneses tükretést, a dal-, illetve mondóka rímusát egyéntleg is hangoztassák.
- Ismerjék fel a tanult dalokat dúdolásról vagy hangszertjátékról a dalra jellemző rövidebb rész alapján is.
- Szépen, harmonikusan járjanak, mozogjanak együtt, a játékhoz tartozó e mozgásokat, táncos mozdulatokat a zene tükretésének megfelelően, egyöntúten, folyamatosan, esztétikusan végezzék.
- Különböző játékhelyzetekben alkalmazzák a kiolvasót.
- Használjanak népi rímuseskötzt, s ezeket a lehetőségekhez képest maguk készítsék el.
- Alakítsanak zenekart.
- Népnük hagyományait ismerjék meg és őrizték azokat.

Rajzolás, mintázás, kézimunka

Cél:

Az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Maga a tevékenység legyen öröm.

Feladatok:

- a „látás” tudatosítása, s ezzel egyidőntleg a képi ábrázolás
- a vizuális közlés módszereinek megismeretése
- fantáziavilág gazdagítása
- a gyermek tér, forma és színképzeteinek az alakítása
- esztétikai igényesség alakítása
- lehetőség biztosítása az alkotásra, önkifejezésre
- tárgyi felszerelések, eszközök hozzáférhetőségének biztosítása
- a képi gondolkodás fejlesztése, az esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása
- az íráshoz szükséges mozgáskoordináció kialakítása (finommotorika)
- a vizuális jelrendszer megismeretése (pont, vonal, folt, színék, formák)
- az érzelmek és az élmények kifejezéséhez használt vizuális formanyelv csajáltatása
- a kíváncsiság felkeltése a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenységre (agyag, liszt, sógyurma, papír, fonalak, festékek, zsírtéta, kavicsok, kagylók, stb.)

- élmények biztosítása, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és téri megjelenítésének sokféle lehetőségéhez
- juttassuk a gyermeket az alkotás öröméhez

- eszközhasználat, technikák megismertetése (rajzolás, festés, papír-ragasztás, mintázás, papír-hajtogatás, stb.)
- a gyermek a hagyományos óvodai ábrázolás mellett ismerjék meg a régi gyermekkor játékkészítő és népi kismesterstílusait, őrző technikáit és eszközeit: szövés (szövőkeret), fonás, csuhéba-készítés, agyagozás, batikolás, stb.
- a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való megismertetés
- A feladatok megvalósításában a dalka néni is aktív szerepet vállal. Segít az eszközök előkészítésében, a munka folyamán az óvónő irányításával esetleg segítséget nyújt a gyermeknek, az eszközök rendbetételénél a gyermekket is bevonhatja a munkafolyamatba (pl. esetek kihordása, elmosása stb.).

A felkészítés várható eredménye óvodáskor végére:

- igazodjanak el az elemi téviszonyok között, ezeket téralkító játékaik alkalmával is használják
- képeikben jelenjen meg a személyek, tárgyak ábrázolása
- tudjanak megkülönböztetni játési- tapintási- mozgási érzékleleteket (sima, érdes, felületék fenyvsége, lapos, gömbölyű, szögletes, stb.)
- tudjanak körvonalalal alakzatokat rajzolni, képezzenek színfoltokat ujjukkal, ecsettel
- alakítsanak térbeli formákat agyagból, gyumából, megfigyelés után
- növekvő biztonsággal használják az általuk ismert nagyobb kiterjedésű teret is
- fejlődjen az a képességük, hogy a teret játékuik céljának megfellelően alakítsák
- rajzaikban, festésükben jelenjen meg a térbeliség jelzésének szándéka (közös alapra rendezés, a föld és háttér jelölése, lent, fent, stb.)
- legyenek képesek személieket, egyszerű eseményeket, általuk jól ismert tárgyakat jellemző jegyekkel felismerhetően megjelölni
- jelenjen meg a tagság, a fő részfornak jellegzetességeinek jelzése, esetleg egyszerű mozgások
- igényeljék a díszítést, az egyszerű formai színirínusokat, a díszítés többféle technikáját
- szívesen alkalmazzák, és biztonsággal használják a különböző ábrázolási eszközöket
- a megismert technikai eljárásokat tudják alkalmazni, helyesen használják a ceruzát
- közös és egyéni alkotások készítése közben legyenek képesek egymásra tekintettel lenni, mutassanak hajlandóságot az együttműködésre
- érzéseiket, étzelmeiket kifejezik az alkotás által
- felfedezik egymás alkotásaiban a szépet
- tudjanak emlékezet alapján képeket alkotni
- neveztek meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait
- díszítsenek tárgyakat saját elképzeléseik alapján
- tudjanak vélelményr mondani saját és társaik munkájaról

Mozgás

Cél:

Az egészség megőrzése, megővása, a harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása. A mozgás és az egészséges életmód megszerzése.

A mozgás, kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza teljesítmőképességét. A mozgáskultúra fejlesztése során ismerkedjenek meg a gyermekkor vezényszavakkal, a testnevelés nyelvezetével, ezáltal gazdagodik, bővíül szókincsük.

A Móra Ferenc Utcai Tagóvoda kiemelten foglalkozik a gyermekkor mozgás, sport szeretetének megalkotásával. Tornaterme, udvara, a mellette lévő iskola sportpályája számos lehetőséget biztosít a helyi és a környék gyermekeinek a sportolási lehetőségekre. Rendszeresen megáratják a gyermekkor játékos ügyességi versenyeit, „Az apró népek olimpiáját”, tájékozódó, kocogó versenyeket.

Feladatok:

- térbeli, időbeli tájékozódó- képesség fejlesztése (séta, kirándulás alkalmával)
- egészséges életmódot erősítő tevékenységek szervezése az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve
- lehetőségek biztosítása minden gyermek számára, mindennapos testnevelés, játékos mozgások
- a tornateremben végzett mozgás előkészítése (szellőztetés, portalanítás nedves ruhával, eszközök előkészítése- dalja segítségével)
- tájékozódás, alkalmazkodó képesség fejlesztése
- szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése
- állóképesség növelése (futás, ugrás gyakorlatok)
- dobásgyakorlatok (egykezes felső, babzsákkal hajlisanak távolba, célbadobás stb) megismertetése
- talajtorna eleminek megismertetése, gyakorlása (gurulóátfordulás, egyensúlyvezék fejlesztése stb.)
- a gyermek természetes mozgásának (nagy/mozgások, egyensúly, szem-kéz, szem-láb koordináció, finommotorika) fejlesztése
- egészséges versenyszellem alakítása,
- szókincsbővítés
- a testrészek megismerése, testiséma fejlesztés,
- ismerkedjenek meg a gimnasztikával, néhány talajtorna elemmel, testnevelési játékokkal,
- különböző tornaszerek segítségével végezzenek gyakorlatokat,
- udvari sporteszközök használata, szabályainak megismertetése – balesetvédelem,
- tanuljanak meg vigyázni saját és mások testi épségére,
- tehetségek kibontakoztatása
- sportesemények, rendezvények szervezése

- preventív, tartásjavító tornák szervezése szakemberek bevonásával
- a sajátos nevelési igényű gyermekek többtehetség igényének kielégítése, változatos lehetőségek és segédesszközök biztosításával – hiperekzív gyermekek

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Növekszik teljesítképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Tudnak megadott jelle irányt változtani, személyeket és tárgyakat kikerülni és megkerülni.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér és idő tájékozódóképességük.
- Megerősítik és igénylik a mozgást.
- Tudják a távolugrás technikájának alapelveit alkalmazni.
- Helyesen alkalmazzák a labdakezelés technikáját.
- Tudnak labdát dobni, megfogni, gurítani, célolni, vezetni.
- Képesek sor és köralakításra.
- Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.
- Mozgáspozícióikat egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- ugorjanak át kisebb akadályokat
- Megerősítik az egyszerű vezényszavakat, tudják azok jelentését.

A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

Posztív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotáshoz, annak védelméhez, az értékek megőrzéséhez. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességének fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A SKNOO kimenetel foglalkozik a környezeti tudás és a környezeti alaktudás magatartás kialakításával, megismerésével. Az óvodapedagógusok sokszínű módszerrel, tevékenység biztosításával valósítják meg az óvodai környezet komplex környezeti nevelését.

(Madarak, fák napja rendezvénymegjártása a helyi óvodások, szülők bevonásával: veteményes és szilakert gondozása: séta a tanösvényen: természettel kapcsolatos rajzverseny meghirdetése, játékos környezetsmereti verseny a helyi nagycsoportosok bevonásával stb.)

Feladat:

- sokféle tevékenység, lehetőség biztosítása a tapasztalatszerzésre

- a gyermek életkorának megfelelő biztos eligazodás, tájékozódás segítése
- tapasztalatok szerzése a közvetlen és a távolabbi természeti- emberi- társadalmi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyaitól
- elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett ismeretszerzésre, a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi környezethez
- összefüggések megfigyelése,
- szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek bemutatása, ennek szeretetére, védelmére nevelése.
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése, tevékenységekben való alkalmazása

- környezetiédelemmel kapcsolatos tevékenységek szervezése, környezettudatos magatartás kialakítása
- évszakok változásainak megfigyelése (gyűjtögetés, séták kirándulások szervezése)
- séták alkalmával a közlekedés szabályainak megismerése, gyakorlása
- szimulációs játékok, szerephelyzetek teremtése egy-egy témakör kapcsán (család, munkahely, napszakok)
- a jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismeretése, évszakok váltakozásai, jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismeretése (Mátyás nap, Borbála nap, stb.)
- évszakok változásaihoz fahadók környezetet alakító munkálatok szervezése (ültetés, palántázás, szitvelés természet, növények betakarítása stb.)
- állatok gondoskodásra, védelmére nevelés
- számfogalom alapozása

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

- A gyermekek tudják személyi adataikat (lakcím, név, szülők neve, foglalkozásuk, testvérek neve)
- ismerik az óvoda tágabb környezetét, felsorolják a közelében található boltokat, intézményeket, egyéb jellegzetességeket.
- Megfigyelik folyamatosan az évszakok változásait, színeik árnyalatait.
- Ismerik a föld, víz és levegő éleltő szerepét
- Ismerik a napszakok változását, a hét napjait, a hónapok nevét.
- Ismeretük gyarapításában szerepeljen a szárazföldi, légi és vízi közlekedési eszközök is.
- Tegyenek látogatást a környezetükben élő háziállatok élőhelyére, figyeljék meg azok életmódját.
- Óvodai életük alatt - legalább egy alkalommal - tegyenek látogatást a Vadász-parkba, ahol megismerhetik az ott élő vadállatokat, külső jegyeit.
- Környezetük tárgyait tudják összehasonlítani mennyiség, nagyság, forma és szín szerint, legalább 10-ig tudják megszámozni azokat.
- Tudják megkülönböztetni az irányokat, jobb-bal, és értsek a névutókat: alá, fölé, mellé, elé, közé, stb.
- Gyakorolják a térben és síkban történő tájékozódást.

- Tevékenységekben jelenjen meg a halmazképzés, párosítás, összehasonlítás, sorba rendezés.
- A geometria világból szerezzenek tapasztalatokat síkbeli, térbeli alakzatokon.
- Ismerjék fel és tudjanak előállítani szimmetrikus alakzatokat.
- Rajzolójamak alakzatokat, s tudják megnevezni azokat tulajdonságok szerint: kör, négyzet, háromszög.
- Erzelmi kötődésük által eljúnak a környezetük megbecsüléséhez, védelméhez.
- Sokrétű tevékenységük által meg tapasztalják munkájuk eredményét, környezetükre való hatását(madárretető készítés, kertészkedés, stb)
- A gyermekekben kialakul az a felismerés, hogy környezetüket és a benne élő növényeket, állatokat védeni kell, kialakul a környezettudatos magatartás.

Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermek, munka jellegű tevékenysége legyen - önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység; - a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

Feladat:

- munka jellegű játékos tevékenységek biztosítása (önkiszolgálás, segítés az óvodapedagógusnak, dajkának, naposi munka, környezet-, növénygondozás)
- cselekvő tapasztalás biztosítása
- az önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése
- a munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása
- közösségi kapcsolatok kialakításának, erősödésének segítése (naposi munka)
- kötelességteljesítés alakítása, mások elismerésére nevelés
- a gyermek saját magához mérten való fejlesztő értékelése
- önértékelés alakulásának ösztönzése
- egyéni sajátosságok figyelembevétele (képességeknek megfelelő munkafeladat)
- segítségnyújtás az önálló munkavégzés begyakorlásához
- a munkafázisok sorrendiségének, biztonságos használatának megismertetése (az óvónő és dajka a minta)
- a munka szükségességének megértetése (együtt való munkálkodás felnőtt-gyerekek)
- a szabályszerűen ismétlődő mindennapi munka gyakorlása, rögzítése (játékelrakás, önkiszolgálás, csoportszoba rendezése, öltöző és mosdó rendjének megőrzése)
- az egyéni megbízhatóságok lehetőségének megteremtése
- dicséret, elismerés alkalmazása

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végetre:

- A naposok önállóan végzik a tertiást, és esztétikusan elrendezik az asztalt.
- Az önkiszolgálást önállóan végzik.

- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak az óvónőnek és dajka néninek.
- Vigyáznak a terem rendjére, felszólítás nélkül a helyére teszik, a kint felejtett eszközöket.
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában, babaruhák mosásában.
- Biztonságosan használják a különböző munkaeszközöket (gyermek gereblye, hosszoló, ásó stb.)
- Ünnepekre ajándékokat készítenek.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában, az élősarok rendezgetésében.
- Megállapítják a z elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolják egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.
- Egymás munkáját elismerik, megbecsülik.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

A teljes személyiség fejlődésének, fejlesztésének támogatása a tanulási folyamatok által. Elsősorban a **cél határozza meg az ismeretátadás-átvétel, erre épül a megismerés, ismeretszerzés tervezése, azaz a tapasztalatszerzés módja, helye, lehetőségei (bemeneti tényezők - pedagógiai hozzáadott érték - kimeneti tényezők – sikeres iskolakezdés).**

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Közvetett segítség az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez. A fejlettség szerinti iskolakezdés.

Feladat:

- a tanulást támogató, környezet megteremtése
- a gyermeknek előzetes tapasztalataira, spontán szerzett ismeretére való építés
- a gyermeknek kíváncsiságának érdeklődésének kielégítése.
- a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átéreztetése
- az alkotás, az emberi és tárgyi környezeti szépségének felfedeztetése.
- a helyes világnépv kialakítása, ezáltal rendeződnek a gyermekek tapasztalatai.
- problémahelyzetek megoldása ösztönzés
- a beszédszöveles, és beszédterítés, szóbeli kifejezés fejlesztése által az érzelmi képességek fejlesztése
- tőrő és konfliktus megoldó képességek fejlesztése.
- esztétikus, érthető kifejezőkészség fejlesztése.
- az érdeklődés felkeltése a tudásvágy után
- a szellemi aktivitásra ösztönző probléma szituációk megteremtése
- problémahelyzetek megoldására ösztönzés
- az önállóság erősítése.
- az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtése
- az egyéni fejlettségeknek megfelelő differenciálás
- a játékoság érvényesítésével a kitartás erősítése
- a feladatokat kialakítása, a szándékos figyelem fejlesztése
- az együttműködés, a viselkedési szokások helyes irányba való terelésének segítése
- a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervei foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kapjon a felidézés

- legyenek képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni
- önálló megfigyelésekre lehetőség biztosítása, a jelenségek közötti összefüggések megfigyelése
- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulása (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma és feladatmegoldás az óvónő által kezdeményezett tevékenységi formákban megvalósuló tanulás
- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermeknek szándékos figyelme kialakul.
- Képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Önálló megfigyeléseket végeznek megadott szempontok szerint, felismerik a jelenségek közötti összefüggéseket.
- Problémamegoldó gondolkodásra képesek.
- Kialakul bennük az az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel megoldják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása.
- Tapasztalataikat, egyéni élményeiket elmondják.
- Felfedezik az emberi és tárgyi környezetük szépségét.
- Kialakulóban van a türe és konfliktus megoldó képességük.
- Egy-egy probléma megoldását önállóan végzik.
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődnek képességeik.
- Kihártsa képesek.
- Kialakul feladat tudatuk, feladat tartásuk.
- Vágynak az iskolai közösségbe.

V.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelentő a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusok szakértelme, felkészültsége modell, mintát jelent a gyermeknek számára, személyiségük az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

Az óvodapedagógus tevékenysége és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája biztosította az óvodai nevelés eredményességének. Feladatunk az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének megvalósítása.

A törvény és a fenntartó által meghatározott létszámmal működünk:

- 1 fő óvodavezető
- 3 fő tagóvoda vezető egyben óvodapedagógus
- 23 fő óvodapedagógus
- 1 fő ügyviteli dolgozó
- 3 fő konyhai alkalmazott
- 1 fő fűtő-karbantartó
- 13 fő dajka

A dolgozói létszám a mindenkori gyermeklétszám és a fenntartói döntések függvényében változhat.

Az óvodapedagógusok főiskolai végzettséggel, ebből 16 fő szakvizsgával is, a dajkákat szakképzettséggel rendelkezőknek.

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkeznek a helyi nevelési program megvalósításához szükséges, a taneszköz fejlesztési tervben meghatározott tárgyi feltételekkel. Az óvodák épületei (a Semmelweis Utcai Tagóvoda felújított, A SKNÓÓ felújított és kibővített a Móra Ferenc Utcai Tagóvoda felújításra vár, melynek pályázata elbírálásra vár), udvarai, berendezési oly módon alakultak ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, testmértéknek megfelelőek, biztonságosak.

Az óvodák csoportjában a gyermekek által használt tárgyi felszereléseket hozzáférhető módon helyezzük el (bábok, játékeszközök, rajzeszközök stb)

Az óvodák udvarán esztétikus fűtatók, homokozók, pihenő helyek, babházak biztosítják a gyermekek számára mozgásigényük kielégítését.

Kötelező eszköz és felszerelésjegyzék a mellékletben található.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van helyi szokásainkra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmileg biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus, a gondozás folyamataiban is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel; egyúttal segíti önállóságuk fejlődését egyúttal ösztönözve a gondozást végző dajka nénnivel.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

NAPIREND

Minden csoportban az óvónő dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet és heti rendet.

A napirend a rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenységekre. A modellként vázolt példa, korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉGEK
5. 30 – 11. 45	Játék a csoportszobában, szabadban. Ezen belül mindennapos testnevelés, egészségügyi szokások

11. 45 – 15. 00	Ebéd, egészségügyi szokások gyakorlása Pihenés, alvás mesével, állattal.
15. 00 – 17. 30	Üzsonna, egészségügyi szokások gyakorlása Játék, lehetőség szerint a szabadban.

HETIREND

A heti rend, biztosítja a gyermekek számára a játéktevékenységeken alapuló ismeretszerzést, egy-egy téma köré csoportosítva.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző dokumentumok, feljegyzések is szolgálják (csoportnapló, felvételi mulasztási napló, gyermekek személyiségfejlesztési lapja).

Kötelező	Mozgás, mozgásos játékok
Párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása	Vers, mese, dramatikus játékok
	Ének - zene
	Rajz, mintázás, kézimunka
	A környezet megszerrettetése, megismertetése
	Mindennapos testnevelés

Az óvodai ünnepek, jeles napok

1. Óvodai ünnepnapok, a gyermeki élet ünnepei, hagyományai

Óvodánkban hagyomány, minden gyermek név-és születésnapján való köszöntés. A gyermek központba kerül, társai ráigyelelnek, őt ünneplik és feljeshülhet három kívánáságra.

A gyermekek számára fontos ünnep az Anyák napja. Az óvónó az érzelmi kötődés mélyítését szorgalmazza, segít az ajándék készítésben.

Az óvodában megjelenő, felnőttek világához kapcsolódó ünnepek a gyermekben érzelmi benyomásokat keltenek.

Március 15.-re a zászló készítése, a közös éneklés, a masírozás, a huszárkapitány szerep különbözően a fiúk számára jelent maradandó élményt.

A nagycsoportosok hagyományos búcsuzáróján tartsinyával, fizettel és cernuzával ajándékozzuk meg a gyermekeket.

2. Hagymányápolás, jeles napok ünnepi szokások

Az évről évre visszatérő a természet és az időjárás változásából fakadó tevékenységek és az ehhez kapcsolódó jeles napok ünnepi szokásai gazdagítják az óvoda mindennapjait. Az óvónó a népi hagyományok tárházából kiválogatja azokat az elemeket, amelyek a gyermekek korának megfelelőek, számukra örömeit ingerelnek, élményeket nyújtanak, és cselekvésre késztetik őket. A jeles napokhoz, népi kultúrához kapcsolódó dramatikus játékok bővítik a gyermek szókincsét, ismeretét, a szülőföldhöz való kötődést.

3. Az óvodában ünnepehető jeles napok

Minden jeles napot hosszabb előkészület vezet be, melyhez a gyermekek kíváncsiságát kielégítve, változatos tevékenységeket biztosít az óvónó.

A hagyományok ápolása közben történi tervezettség, gyűjtögetés, együttjárás izgalmassá teszi a várakozás időszakát.

Maga az ünnep, jeles nap külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, hanem vidám hangulatú kell, hogy legyen.

4. Az ősz jeles napjai

Mihály nap (szeptember 29.) Mihály-napi vásár

Kisértek figyelemmel a betakarítás folyamatait, tapasztalják meg a természet változásait.

Gyűjtsek a természet kincseit, rendezzék el, díszítsék velük csoportszobájukat. Figyeljék az állatok viselkedését. Végezzenek befőzést, készítsenek terméshobokot, portékákat az óvónó és dajka néni segítségével. Teremsenek vásári hangulatot. Fontos a munkafolyamatok közös megvitatása, a gyermekek ötleteinek meghallgatása, megvalósítása. Készítsenek kalendáriumot, figyeljék meg igazak-e a népi jóslatok. Ismerkedjenek meg népi hangszerekkel, népzenevel, játszanak énekes népi játékokat.

Szűret (október. 15-től)

Ha mód van rá, vegyenek részt a szűret előkészítésben. Gyűjtsek, válogassák az őszi gyümölcsöket. Szűrettel, kapcsolatos tevékenységekkel való ismerkedés, pl. szövegfeldolgozás, préselés, szemezgetés. Tudjanak verset, dalt, mondókat a szőlőről. Táncoljanak, énekeljenek, játszanak szűreti népi játékokat. Élményeket meséljék el társaiknak.

5. A tél jeles napjai

Advent a karácsonyi előkészület négyhetes időszak

A gyermekek segítsenek az adventi koszorú elkészítésben.

Borbála nap (december 4.)
Hajtassanak gyümölcsöcskéket, figyeljék változásait.

Miklós nap (december 6.) Miklós-napi vásár
A várakozás hassa át az előkészületeket, ennek a hangulatát teremse meg az óvónó. A gyermekek tanuljanak verseket, énekeket a Mikulásnak. Készítsenek hasznos ajándékokat a vásárra, az óvónó és dajka néni segítségével.

Luca nap (december 13.)

Ültessenek lucabuzát, kóryoljanak, tanuljanak jókívánság mondókákat, énekeket, örvendezessék meg a másik csoport gyermekeit jókívánságaikkal.

Karácsony

Az óvodai karácsonyi ünnepségre az előkészületek befejeződnek. Készítsenek karácsonyi asztali díszet, törjenek diót, díszítsenek mézeskalácsot. Tanuljanak karácsonyi köszöntőt, verseket, énekeket, betlehemes játékokat.

Farsang (vízkeresztől hamvazó szerdáig)

Télbúcsuzató népszokás, melyet a szülőkkel együtt való mulatozással elevenítünk fel. Elemenstének fél egy-egy hagyományt, díszítsenek álarcot, süssenek fánkot, vegyenek részt a terem díszítésének előkészületeiben. Hallgassanak tréfás mesét, verset. Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókat.

6. A tavasz jeles napjai

Húsvéti ünnepkör

Határkerülés, kiszérés, komatál hordás, tojásfestés, locsolkodás (ismeret bővítés)

A tavaszi határkerülést (sétát) tegyék meg. Búcsuztassák el a telet, elégetve a kiszébhót. Tanuljanak mondókat, verset locsoláshoz, dalt a komatál küldéshez. A fiúk locsolják meg a lányokat és a felnőtteket. A lányok készítsenek tojást bármilyen technikával.

Május elseje

Készítsenek májusbotot, díszítsenek fát. A színes szalagokat közösen kössék fel. Szervezzünk kirándulást a megújuló természetbe. Tavaszi versek, dalok tanulása.

Pünkösd

Tanuljanak a plunkósi király-és királynéválasztáshoz énekes játékokat, dalokat, egyszerűbb táncleleckéket. Eszközök, kellekek, virragkoszorúk készítése. Plunkósi király-királyné és udvartartás választása, felvonulása. Tanuljanak zeneszóra a vidám forrágásban.

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások

- Szükség esetén logopédiai, dislexia-megelőző foglalkozás
- Sajátos nevelési igényű gyermeknek napi két óra felzárkóztató foglalkozás
- A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete (orvos, védőnő)
- Az óvoda létesítményének, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatások igénybevételehez (hitoktatás), fejlesztő foglalkozás, gyógytestnevelés
- Szülői igény esetén idegen nyelv, néptánc stb. szervezése

Az óvoda kapcsolatai

Nem mindig a kapcsolattartás mennyisége, hanem annak élményszerűsége, tartalmas volta a meghatározó a kapcsolatokban. A megfelelő, eredményes, hatékony kapcsolatok, céljaink elérését segítik. Bizalommal teli légkörben lehetünk csak igazán hatékonyak kapcsolatainkban. **Közvetlen és közvetett partnereinkkel** való együttműködésünknek, együttnevelésünknek **tartalmi és formai szempontból** is eredményesnek, hatékonyak kell lennie. Meg kell találni azokat az együttműködési formákat, amelyek a legcélvezetőbbek bizonyulhatnak. A kapcsolatok tartalma mindig a célhoz kötődik, nevelésfilozófiánkon alapul.

A nevelésfilozófiát összetétel, elkötelezettség, elkötelezettsége a nevelés ügye iránt, a minőségbiztosítási rendszer működésének fontos meghatározói.

A vezetés demokratizmusa, a minőségbiztosítási rendszer működtetése (önelmézés, önértékelés, önfeljesztés, minősítés stb.), a jövőképp kialakítása, küldetésnyilatkozatunk az óvoda jövőjét **befolyásolja**. Eppen ezért a nevelésfilozófiája által kialakított szemléletén keresztül, a gyermekek felé megnyilvánuló hatások eredményessége által működhet csak hatékonyan az óvoda, ehhez pedig a kapcsolatokat is megfelelően kell kiépíteni.

1. A család-óvoda: Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családvaló együttműködés, melynek terén sikertült jó kapcsolatokat kialakítani a szülők és az óvodapedagógusok között. Így nő az intézményes nevelés szülői támogatottsága a cigánycsaládok körében is. Baráti és segítségérti kapcsolatra törekszünk. Elértük azt, hogy a szülők odafigyeljenek ránk, és sokszor kérik tanácsainkat segítségünket egy-egy probléma megoldásában. Sok szülői foglalkoztat gyermek haladásai, fejlődési uteme is. Nevelésfilozófiánk tagjai igyekeznek a gyermekek pozitív tulajdonságainak kiemelésével hinni a szülőkre, hogy „buszoké” lehessenek gyermekeikre. Így módon fokozott jelentőséget tulajdonítanak saját személyüknek is az eredmény elérésében, a gyerekeknek pedig még nagyobb kedvet az óvodába járáshoz.

Tartalmas kapcsolatunkat bizonyítja, hogy a közös programokon egyre többen vesznek részt, minden rendezvényünkön szép számmal megjelennek, sőt gyermekeiket hosszabb kirándulásokra is elengedik.

Kapcsolattartásunk formái: mindennapos beszélgetések, igény szerint fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások, nyitott ünnepeink, játszóházak, roma-nap, kérdőíves felmérések, véleményük kikérése egy-egy témában, mentálhigiénés program keretében szervezett felvilágosító előadások.

2. Bölcsődélvel való kapcsolatok

Az óvodai életet megelőző kisgyermekkorri szokások kialakulásának meghatározó jelentőségét a bölcsőde biztosítja. A kölcsönös látogatások, a szakmai megbeszélések, szülői értekezletek valamint az óvodába lépéshez szükséges tájékoztatók biztosítják a gyermekek problémamentes óvodai befogadását, beszoktatását.

3. Óvoda-iskola

Az iskolák által szervezett egy-egy programon való részvétel. A két intézmény feladatrendszerének, alapküldetésének az ismerete, szakmai, pedagógiai együttműködés.

Kapcsolattartásunk formái: közös esztendőbeszélések, munkaközösségi foglalkozások, bennutató órák, közös továbbképzések, egymás programján való részvétel

4. A fenntartóval való kapcsolat: főleg hivatalos jellegű, a felmerülő problémák alkalmával hivatalos döntéseket hoz. Az Önkormányzat fenntartja, működését, ellenőrzé, értékelé, finanszírozza az intézményeit. Helyi rendeletek szintjén korlátozhatja a költségvetés felhasználását, megszorított rendelkezéseket vezethet be a felhasználásra vonatkozóan. A kihasználtság tekintetében előírásokat fogalmazhat meg. Meghatározza az intézmények számára

az Önkormányzati Minőségirányítási Program (ÖMIP) intézkedési tervében foglaltak alapján az intézmények általános és nevelési-oktatási szintér szerinti közoktatási feladatait.

Kapcsolattartásunk formái: rendelet, utasítás, tájékoztatók, információkérés, előírás, előadás szervezése, jelentések, rendezvényeken való részvétel, beszámoló, tárgyalás, egyeztetés, együttműködés, érdekegyeztető fórum.

5. A Nemzetiségi Önkormányzattal is ápoljuk jó kapcsolatunkat. Képviseletit meghívjuk ünnepeinkre, rendezvényeinkre. Anyagi támogatást nyújtanak minden évben Fenyőünnepünk megrendezéséhez. A városi Roma napon együtt készülünk, tanácsainkat, véleményünket, ötleteinket kérnk. Az általuk szervezett előadásokra meghívunk bennünket. Felmerülő problémáink esetén számíthatunk egymásra. Véleményezik, egyetértésüket adják az óvoda alapküldetésünkhöz.

Kapcsolattartásunk formái: együttműködés, meghívás, beszélgetés, találkozók, előadások, szülői értekezlet, Roma-nap, rendezvényeken való részvétel, megbeszélés.

6. Közművelődési intézmények (Művelődési- és Sportközpont és Városi Könyvtár)

Sportrendezvények, versenyek, színház és bábelőadások, kiállítások, Roma-nap, játszóház, városi Farsang

Kapcsolattartásunk formái: színházlátogatás, városi sportnapon való részvétel

- felvilágosító előadások (orvos, védőnők)
- hirdetőtábla
- konferenciakönyv
- együttműködési programok (ünnepek, játszóházak, kirándulások)

2. A gyermekvédelmi felelős tevékenysége, feladatai

Óvodában a gyermekvédelmi felelős feladata sokrétű és felelősségteljes. Feladata, hogy felkutatassa az óvodai csoportokban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, figyelemmel kísérje őket és segítse, ha szükségesnek ítéli meg.

Ezt a feladatot csak határozottan, lelkiismeretesen és körültekintően lehet végezni. Elkötelezettséget érez gyermekvédelmi felelőségünk a családi nevelés ügye iránt, a gyermekekért akar és tud is megfelelni a feladatnak. Feladatait szakértelmével végzi, komoly hivatásnak tekinti a gyermekvédelmi munkát.

Isméri az óvodába járó gyermekek szociális hátterét, azokat a káros hatásokat, amelyek nap, mint nap érik a gyermekeket. Figyelemmel kíséri, és naprakész információkkal rendelkezik a veszélyeztetett gyermekek, családok életéről. A családokkal annyira jó személyes kapcsolatot alakított ki, hogy igénylik véleményét, javaslatait a problémákkal kapcsolatban.

A gyermekek érdekeinek szem előtt tartása a sokoldalú együttműködés kialakítása igen fontos, jelentős feladatává vált. Munkája nem könnyű, mert van olyan eset, amikor maradtaként nem tud mindenki számára megfelelően intézkedni, ugyanazt a problémát a szülővel többször kell megbeszélni, amíg csekély változás bekövetkezik. A legfontosabb azonban a gyermekek érdekeinek szem előtt tartása. Ebben a munkában, az óvodában dolgozó összes pedagógus maximálisan támogatja és segíti. A családlatogatások alkalmával felváltva kísérik el a kollégáikat.

Az óvodapedagógus tevékenységei, feladatai:

- magatartási problémák feltárása,
- átmeneti magatartási, mentális problémák felismerése, okai,
- hosszabb ideig hiányzó gyermekek felkutatása,
- érzelmi biztonság nyújtása,
- gyermekek érdekeinek érvényesítése,
- megfelelő személy információja.

Dajka tevékenységei, feladatai:

- az óvodapedagógus munkájának segítése
- érzelmi biztonság nyújtása
- gyermek érdekeinek szem előtt tartása

Kapcsolattartás különböző intézményekkel:

- Gyámhivatal

- Gyermekjóléti Szolgálat - Családsegítő Központ
- Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálati Intézet (Tanulási képességet vizsgáló Bizottság)
- Gyermekorvos, védőnő
- Segélyszervezetek
- Polgármesteri Hivatal - Szociális osztály
- Polgármesteri Hivatal – Gyámügyi előadó
- Pedagógiai Szakszolgálati Központ (Nevelési Tanácsadó)
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat

3. A gyermekvédelmi felelős éves munkaterv

Augusztus-szeptember hónapban és folyamatosan a tanév során

1. Adatgyűjtés, helyzetleltetés:

- A gyermekek helyzetének felmérésével a „halmozottan hátrányos helyzetű” és a „veszélyeztetettség” kategóriáink meghatározása (csoportnaplóban)
- A gyermekek óvodán kívüli tevékenysége (családlatogatás)
- A gyermekek családjának szociális helyzete (családlatogatás)
- **Felelősök:** gyermekvédelmi felelős, óvodapedagógusok
- **Dokumentum:** feljegyzések, konferenciakönyv (Gyv. Irattár, csoportnapló)
- **Ellenőrzés:** tagóvodavezető
- **Határidő:** október 1. (évente)

2. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrése:

- gyermekek neve
 - okok meghatározása
 - feladatok meghatározása
 - szakszemes intézkedések meghatározása
 - gyermekvédelmi szerv segítségének igénybevételeire tett javaslatok
- Felelősök:** gyv. felelős, óvodapedagógusok
- Dokumentum:** névsor, táblázat (csoportnapló)
- Ellenőrzés:** óvodavezető (csoportnapló)
- Határidő:** október 1.

3. Kapcsolatfelvétel gyermekvédelmi szervekkel

- jelzőrendszer működése
- Jelzőrendszer (jelzés: krízishelyzet, csak pedagógiai módszerekkel már nem kezelhető /szakmai kompetenciát meghaladó/ esetek)

Gyermekjóléti Szolgálat (koordinátor): nyilvántartás, döntés – előkészítés (intézkedés) Esetkonferencia célja:

- a családai és gyermeket érintő információk eljussanak az érintett szakemberhez
 - a szükséges feladatok meghatározása, elosztása
 - a szakemberek közötti a felelősök rögzítése, a határidők megjelölése
 - esetgazda kijelölése, döntés, gondozási-nevelési terv készítése (feladatok megosztása), javaslattevel védelembbe vételre
- A probléma kezelése az esetgazda koordinálásával történik.

Az esetkonferencia összehívása a problémakezelés eredményességének áttekintése érdekében újból szükséges.

Felelős: gyermekvédelmi felelős

Dokumentum: jelzőlap (jelzés- irattár)

Ellenőrzés: folyamatos tájékozódás (gyermekvédelmi felelős, tagóvodavezető)

Határidő: eseti

4. Prevenció

- folyamatos kapcsolat fenntartása a családdal,
 - gyakori, tartalmas beszélgetések kezdeményezése,
 - gyakori családlátogatások,
 - intézkedések betartásának ellenőrzése,
 - a gyermek mindenki feletti érdekeinek előtérbe helyezése (érdekérvényesítés),
 - a gyermekvédelmi felelős feladatainak sokoldalúságával a gyermeki személyiség egészséges fejlesztése,
- Felelős: gyermekvédelmi felelős, óvodapedagógusok
- Dokumentum: csoportnapló, gyermekvédelmi irattár, Nevelési Program, Éves munkaterv
- Ellenőrzés: az óvodavezető éves ellenőrzési terve szerint
- Határidő: eseti, illetve folyamatos a tanév során.

VII.

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉL MEGHATÁROZÁSÁNAK FELADATAI

A gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében, az alábbi feladatok kerülnek megfogalmazásra. (1092/2007. XI. 29. Korm. határozat alapján):

- Az óvodai felvétel alkalmával az esélyteremtés érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek előnyben részesülnek 3 éves kortól, a népesség nyilvántartás és a védőnők közreműködésének segítségével.
- Az integráción alapuló nevelési célok összehangolása a problémamentes óvodából iskolába való átmenet megteremtése érdekében.

- A gyermekek alapvető részkapességeinek (elfogadás, alkalmazkodás, állóképesség stb) fejlesztése a szociális helyzetükből eredő hátrányok ellensúlyozása érdekében. Kiemelt került a feladat- és szabálytudat valamint a viselkedés kultúra kialakítása és gyakorlása

- A kompetencián alapuló neveléshez szükséges módszerek és eszközök biztosítása. (Taneszköz fejlesztési tervben meghatározottak szerint) a hatékony és eredményes nevelési és tanulási folyamatokhoz.

- A pedagógiai és intézményi reformok által nyújtott fejlesztéseket az óvodapedagógusok továbbképzésével biztosítani kell (szakvizsga megszerzése).

- A minőségi munka eredményessége érdekében fejlesztő programok kidolgozása, bevezetése (Kompetencia alapú óvodai programcsomag, IPR)

- Az esélyegyenlőség elősegítése szolgálja a szülők és az óvoda közötti kapcsolat hatékonyabb együttműködését.

VIII.

HELYI ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM

A Helyi Óvodai Integrációs Program készítésének jogszabályi hivatkozásai: (törvények, jogszabályok, dokumentumok)

- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.)MKM rendelet
- az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 9/2008. (III. 29.) OKM rendelet
- az oktatási és kulturális miniszter által kiadott Integrált Pedagógiai Rendszer

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Települési Esélyegyenlőségi Program
- Intézményi Esélyegyenlőségi Program
- Intézményi integrációs önértékelés

Integrációs Programunkkal célunk:

Az egyenlő bánásmódtól és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- Esélyegyenlőségének növelése
- A hátrányok csökkentése,
- Egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése,
- Az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítése,
- A városban élő valamennyi 3 éves, HHH gyermek beövodáztatására kerüljön,

- A városban élő valamennyi (3 éves kortól-az általános iskolai tanulmányok megkezdéséig - legkésőbb hetedik évük betöltéséig), HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű környezeti, működési feltételekkel és tudatos nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek egyenlő esélyét az iskolakezdéshez,
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek évről-évre egyre nagyobb számban, integrált iskolai környezetben kezdjék meg általános iskolai tanulmányaikat
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Területi Szociális Központtal, Gyámhivattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, a Központi Iskolával, Kisebbségi Önkormányzattal, Civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személységfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

A 2009/2010-es tanévtől a minden korosztályra kiterjedő új óvodai körzetek szerinti óvodai felvételi lehetővé teszi a HHH gyermekek arányos elosztását az óvodák között.

Integrációs Program jellemzői:

- gyermekközpontú és családcentrikus szemlélet,
- a gyermekek sokoldalú fejlődésében meghatározó a kompetencia alapú óvodai nevelés,
- biztosítja a gyermekek sikerélményhez való jutását,
- a szociális hátrányokat enyhíti.

A z Integrációs Program működtetésének szabályozása

Elvárható eredmény:

A Helyi Óvodai Program megalkotását és legitimitását követően a fenntarthatóság megvalósul, melyet az alábbi szabályozás biztosít:

A fenntarthatóságot biztosító tevékenység megnevezése	Felélős	Határidő	Keletkezett dokumentum
IPR team megbízása	Intézményvezető	Minden nevelési év 09.05.-ig	IPR team Megbízási Szerződése

Az Integrációs Program cél, feladatai és tevékenységrendszerének felülvizsgálata az előző nevelés év önértékelése és az esetlegesen megváltozott jogszabályok alapján	Óvodai IPR team	Minden nevelési év 09.10-ig	Óvodai IPR Önértékelést-(ek), Jegyzőkönyvek, Feljegyzések, Módosító javaslatok, Határozat(-ok)
A intézmény Óvodai Integrációs Program működtetésének nevelési évre szóló munkatervének elkészítése, megvitatása, elfogadása		Minden nevelési év 09.15-ig	Helyzetleírásra épülő, a Helyi Óvodai Integrációs Programra épülő nevelési évre szóló éves munkaterv

Az Integrációs Program Mellékletei:

1. HHHH gyermekek óvodába járásának gyermekenkénti nyilvántartása
2. HHHH gyermekek óvodába járásának havonkénti nyilvántartása
3. Gyermekek testi fejlődésének mérőlapja
4. A gyermek egészségügyi szűrővizsgálatok regisztrációs lapja
5. HHHH gyermekek integrált óvodai nevelésben résztvevő partnerek együttműködési megállapodása
6. HHHH gyermekek iskolai életétől után követő lap

1. Szervezési Feladatok

1. Szervezési feladatok

Tevékenység megnevezése	Felölős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
1.1. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beiratásának támogatása				
A beíratásáért felölős személy kijelölése	Óvodavezető	Mindenkori nevelési év Április 30.	Megbízás	Az óvoda körzetében a HHHH gyermekek minden nevelési évben beíratása 100%-os
Kapcsolatfelvétel a védőnővel	Beíratásért felölős	Mindenkori nevelési év május 01.-31. hó	Együttműködési Megállapodás Népszerűsítő nyilvántartó kimutatás	
Kapcsolatfelvétel a fenntartó önkormányzati anyakönyvi nyilvántartó rendszerével	Óvodavezető			
A védőnő,TSZK, Gyámihivatali,Szakszolgálat és a helyi Cigány Önkormányzat bevonása a „felderítő-meggyőző” munkába	Beíratásért felölős	Mindenkori nevelési év 05.15-06.30.	Együttműködési Megállapodás	
Az óvodai előjegyzést követően, azon HHHH gyermekek meglátogatása, akik nem jelenkeznek óvodai felvételre			Munkakapcsolat, Beszámoló	
1.2. Integrációt elősegítő csoportalkítás				
Csoportalkítás az integrált óvodai nevelésnek megfelelően	Óvodavezető Tagintézmény vezető(-k)	Minden nevelési év: 07.01-08.01.	Felvételi és Mutatószaki naplók, Kimutatás a HHHH gyermekekről	Minden nevelési évben megvalósul a HHHH gyermekek arányos elosztása a gyermekcsoportokban
1.3. Az igazságtalan hiányzások minimalizálása				
Érzellem gazdag, családi óvodai légkör kialakítása		Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési	

1. Szervezési feladatok

Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
Nyitott óvodai működés a szülői házai való szoros együttműködés	Teljes dolgozói kör	Folyamatos	Program, IMIP, Partneri elégedettség felmérések dokumentációja, Csoportos és intézményi értékelések	A HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába, igazolatlan hiányzás nincs
A HHH gyermekek körében a Hianyzási Nyitvatartás vezetése, folyamatos figyelemmel kísérése, szakszerű intézkedések megvalósítása	Csoportok óvoda- Pedagógusai, IPR team	Folyamatos, Havi zárás: minden hó 05-ig	HHH gyermekek csoportos és intézményi nyitvatartása	
Jelző rendszer működtetése a szűkebb körű intézményi együttműködés keretében: orvos, védőnő, TSZK, Gyámhivatali Helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat	IPR team	Folyamatos	Együttműködési Megállapodások	
1.4. A szülői munkaközösség feladatai lehetővé téve nyitva tartás				
Az óvodai nyitvatartási idő igényének felmérése a szülői körben	Óvodavezető, Tagintézmény vezető(k)	Mindenkori nevelési év 06.30.	Csoportnaplók Szülői Szervezettel való egyeztetéssel jegyzőkönyv	Az óvoda nyitva tartása biztosítja, hogy a szülői munkát kereshessenek, munkát vállalhassanak.
Az óvodai nyitvatartási idő egyeztetése a temnartari önkormányzattal	Óvodavezető	Mindenkori nevelési év	A nevelési évről szóló Munkaterv	

2. Neveléssellet együttműködése

Neveléssellet együttműködés					
Formája	Résztevők	Gyakorisága	Feladás	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
Érteklő esszé- megbeszélések	Neveléssellet Kétsős szakemberek pszichológus, logopédus,	Negyedévente	Probléma felmerülés időszakában	IPR team munkák Jegyzőkönyv,	Az óvodában működik az óvodapedagógusi együttműködésre épülő érteklő rendszer, mely teljes mértékben biztosítja a HHH gyermekek egyéne szabott felzárkózásait, tehetség-gondozásait.
Probléma- megoldó fórumok	logopédus, pedagógus,	Folyamatos és tetszőleg	Folyamatos és tetszőleg az éves IPR Munkatervnek megfelelően	Folyamatos és tetszőleg vezet	
Hospitalizásra épülő együttműködés, bemutató foglalkozások	Hospitalizáció, Gyógyszertár	Folyamatos és tetszőleg	Folyamatos és tetszőleg az éves IPR Munkatervnek megfelelően	Folyamatos és tetszőleg vezet	

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
3.1. Az óvodába lépéskor komplex állapot felmérés				
A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő Személyiség-tervezési rendszer „anamnézis” felvételének elkészítése az óvodába lépő HHH gyermekek teljes körében	Csoportok óvoda- pedagógusai	Mindenkori nevelési év: 12. 31.	Személyiség-tervezési rendszer – HOP-ban, IMIP-ben szabályozott	Az egyéni szabott fejlődés, differenciált személyiségfejlesztés valamennyi HHH gyermek körében biztosított

3.2. Kommunikációs nevelés

Helyi Óvodai Nevelési Programunk tevékenység-tervezésének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt kap a munkaóvoda körüli HHH gyermekek élményhez jutására folyamatosan, a tárgyi és humán erőforrás fejlesztés	Csoportok óvoda- pedagógusai	A nevelési év során folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program Intézményi éves Munkaterv Csoportnaplók Projekt tervei DIFER mérés dokumentációja A Gyermekek Személyiség-tervezési rendszer	A HHH gyermekek szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd-észlelés fejlődése folyamatos Az iskolába lépéskor a DIFER mérés eredménye-e-területen valamennyi HHH gyermek körében elérni a „Befejező szintet”, legalább 80%-uk az „Optimum szintet”
---	------------------------------	--------------------------------	--	--

3.3. Érzelmű nevelés, szocializáció

Az új HHH gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe vevő beszoktatása az óvodai életbe	Azon csoportok óvoda- Pedagógusai, akiknek új HHH gyermekek vannak	Mindenkori nevelési év 11. 30.	Beszoktatási terv Óvodai IPR éves Munkaterv	A HHH gyermekek sikeresen beilleszkednek az óvodai életbe, biztonságban érzik magukat, szeretik az óvodába járni, bizalommal
A csoportok szociometriai felmérése	Valamennyi óvoda-	Mindenkori nevelési év 11. 30.	Szociometriai felmérés dokumentációja	

3. Pedagógiai munka kiemelt területei				
Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A szociometriai felmérés (gyerek-gyerek, gyerek-felnőt) eredményeire épülő közösségi fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása	Pedagógus	A szociometria felmérést követően folyamatos	Csoportok projekttervei, Heti tervek, Gyermek Fejlesztési terv	fordulnak a velük foglalkozó feladatokhoz, szívesen és örömmel vesznek részt a közös játékokban, tanulásban, programokban és a közösséget végzett munkában. Az óvodai csoportban évente néhányszor kerül sor a gyermekek
3.4. Egzségesség életmódra nevelés				
Helyi Óvodai Nevelési Programunk tevékenységrendszerének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt kap a helyes egészségundat, a táplálkozási szokások és a mozgás fontosságának kialakítása			Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti tervek A Gyermek Személyiségfejlesztési terv	A HHH gyermekek teljes körben kiaknák az életkorának megfelelő egészségundatos szokásrendszer
Sikeres pályázatok után a sokoldalú mozgás igény kielégítése. kirándulás, sport versenyek, útszás stb.	IPR team	Folyamatos		
3.5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése				
A Helyi Óvodai Nevelési Programunknak megfelelően a multikulturális tartalmak beépítése a csoportok mindennapi életébe	Csoportok óvoda-	Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti tervek	Az óvodás gyermekek körében az iskoláskor eléréséig kialakul egymás előlétel mentes elfogadása.
A Sajátos Nevelési Igényű gyermekekkel való közös óvodai élet				

47

3. Pedagógiai munka kiemelt területei				
Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Lokálpatriotizmusra nevelés részvétel a város rendezvényein, ünnepein, építészeti értékeink megismerése, megőrzésére nevelés	pedagógusai		A Gyermek Személyiségfejlesztési terv	Az óvodás gyermekek körében az iskoláskor eléréséig szokásrendszerükbe beépül a tudatos környezetvédelem
3.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek				
Az Óvodai Helyi Nevelési Programunknak megfelelően a gyermekek individualizálva szocializációjának megvalósítása projekt módszereit, a kooperatív technikák alkalmazásával, mikro csoportos formában	Óvoda- Pedagógusok		Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti tervek	Az óvoda képes a különböző háttérrel és különböző életkorú fejlettséggel rendelkező gyermekei fogadására, egytűnevelésére, egyén, differenciált fejlesztésre.
Dyslexia prevenció	Megfelelő kompetenciával rendelkező óvodapedagógus (-ok)	Folyamatos	A Gyermek Személyiségfejlesztési terv	
Dramapedagógia módszerek beépülnek a csoportok mindennapi életébe				
A HHH gyermekek egyéni fejlesztési naplójában meghatározott feladatok végrehajtása fejlesztőpedagógiai módszerek alkalmazásával				

48

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munkák

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
4.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok					
A gyermek fejlődésének mérték: súly, magasság	Gyermekorvosi szűrővizsgálatok	Két havonta	Csoportok óvoda- pedagógusai	Gyermekorvosi felvételek Mértőlapja	A HHHH gyermekek teljes körében az esetleges egészségügyi problémák megállapítására kerülnek, szűrés esetén további ellátásuk megvalósul

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
4.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás					
Egészségügyi tanácsadási programok a szülők számára	Szülői klub mlkódtetése	Igeny szerint	IPR team	Szülői klub éves program terv, Képek, Video felvétel	A HHHH szülők körében végzett felvilágosító, tanácsadó munka hatására a gyermekek otthoni egészséges életmódja javul
A szülők eseti problémáiban segítségnyújtás	Védőnői fogadóóra az óvodában			Védőnői feljegyzés, munkanapló	
				Együttműködési Megállapodás	

4.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
A Helyi Óvodai Nevelési Program szerint	Ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása.	Igeny szerint		Együttműködési	A Gyermekjóléti Szolgálatok által a HHHH gyermekek

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munkák

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
Kirándulások, túrák, szervezése, Rendezvényeken való részvétel biztosítása: szülők-gyermekek			IPR team	Megállapodás Képek, Video felvétel, feljegyzések, jegyzőkönyvek	szociális hátrányból eredő lemaradások csökkentése.

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
5. Az óvodán kívüli szervezetekkel való együttműködés					
A HHH gyermekek óvodai ingyeneségének biztosítása	Szülők felvilágosítása a szociális támogatás lehetőségéről	Nevelési év elején: 09. 30-ig, utána folyamatos	Gyermek-védelmi	HH gyermekek térítési díj kedvezmény kimutatása, Jegyzői határozatok	Egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége miatt

5. Az óvodán kívüli szervezetekkel való együttműködés

5.1. TSZK

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
Eset megbeszélések a gyermekjóléti felhívásokkal,	Eset megbeszélések a gyermekjóléti felhívásokkal,		Eset megbeszélések a gyermekjóléti felhívásokkal,	Együttműködési Megállapodás Helyi Óvodai Nevelési Program	Egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége miatt
Helyi Óvodai Nevelési Programunk megvalósításának megvalósításában való aktív részvétel:	folyamatos információ és segítségnyújtás a szülők számára a szociális támogatás lehetőségéről,		Óvoda-vezető és IPR team Gyermekvédelmi felelős	Csoportok projekttervei Heti terek	A Gyermekjóléti Szolgálatok által a HHHH gyermekek szociális hátrányából eredő lemaradások

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Családok szociális, mentális jogszolgálati támogatása, segítése	Szülői klub működtetése			Egyéni Fejlesztési terv	csökkennnek
	családi felkérésre a családok és a szakszolgálati intézmény közötti közvetítés				
	Jelzőrendszer folyamatos működtetése				
	Közös pályázati munka				
A szülők erőforrásának feltárása	Karitatív tevékenység	Folyamatos			
	Szociális ellátó rendszerrel való közvetlen kapcsolattartás				

5.2. Védőnői hálózatral

A gyermekek óvodai beírásának támogatása, Eü. szűrés, A gyermekek fejlődésének nyomon követése	Jelzőrendszer működtetése Eseméymegbeszélés Mérés Nyilvántartás	Nevelési év elején, majd folyamatosan		Helyi Óvodai Nevelési Program Éves munkaterv Együttműködési Megállapodás	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodaskori gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
K. orai képesség-gondozással kapcsolatos tanácsadás	Pályázati eredményesség esetén: Szülői klub és Baba-mama játszóház működtetése	Pályázati programnak megfelelővé	Óvodavezető és IPR team	Program terv, Képek, videó felvételek, Feljegyzések, Jegyzőkönyvek	
Pályázati lehetőségek együttes kihasználása a HHH gyermekek óvodai sikerességéig egyéni megvalósítás	Közös pályázati írás, eredményesség esetén: megvalósítás	Pályázati kiírások időszakában		Pályázati dokumentáció	

TSZK, Városi Gyámhivatal, Pedagógiai Szakszolgálat

Eseméymegbeszélések Problémamegoldó Fórumok Gyermekek mérése (értelmi, testi)	Szeptember Febrár		Óvodavezető	Jegyzőkönyv, Fotók, Video felvételek, Együttműködési Megállapodás	Az óvoda képes a különböző hatterrel és különböző életkorú fejlesztéssel
---	----------------------	--	-------------	---	--

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
együttműködés	Fejlesztési terv közös kidolgozása	HOP szabályozásának megfelelően	és IPR team	Egyéni fejlesztési terv	rendelkező gyerekekre fogadásra, együttnevelésre, egyéni, differenciált fejlesztésre.
	Szakszolgáltatások biztosítása, tervezés és szervezés	Nevelési év eleje: Okt. 15-ig magd a nevelési év során folyamatos		Eves Munkaterv, Egyéni Fejlesztési napló, Foglalkozási napló	

5.4. Cigány kisebbségi önkormányzat

A gyermekek óvodai beírásában való együttműködés	Konzultációk	Az óvodai előjegyzés időszakában		Együttműködési Megállapodás Feljegyzések	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodaskori gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
A gyermekek hiányzás csökkentésében való együttműködés	Közös családlátogatások	Folyamatos	Óvodavezető és IPR team koordinátor	Eves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terv, értékelése	
A gyermekek iskolaválasztásában való együttműködés	Egyéni és csoportos megbeszélések	Beiskolázás előtti időszakban			
A szülői programokkal kapcsolatos együttműködés	Rendezvények együttes lebonyolítása	Munkatervnek megfelelően			
Pályázati lehetőségek együttes kihasználása a HHH gyermekek óvodai sikerességéig egyéni megvalósítás	Közös pályázati írás, eredményesség esetén: megvalósítás	Pályázati időszakban		Pályázati dokumentáció	

5.5. Civilszervezetekkel való együttműködés

A gyermekek óvodai beírásában való együttműködés	Közös családlátogatás	Az óvodai előjegyzés időszakában		Eves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terv, értékelése	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodaskori gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
A gyermekek hiányzás csökkentésében való együttműködés					
A gyermekek iskolaválasztásában való együttműködés	Egyéni és csoportos megbeszélések	Beiskolázás előtti időszakban	Óvodavezető és IPR team		
A szülői programokkal kapcsolatos együttműködés	Rendezvények lebonyolítása	Eves Munkatervnek megfelelően			

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Pályázati lehetőségek együttes felhasználása a HHH gyermekek óvodai sikerességei jegyében	Közös pályázati írás, pályázati eredményesség esetén: megvalósítás	Pályázati időszakban		Pályázati dokumentáció	

6. Óvoda-iskola átmenet támogatása

6. Óvoda - iskola átmenet támogatása

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
----------	---------	-------------	---------	--------------------	-----------------------

6.1. Iskolaterettség elérését támogató pedagógiai munka

A Helyi Óvodai Nevelési Program eredményes megvalósítása	A mindennapi óvodai élet tevékenységei	Folyamatos	Valamennyi óvoda-pedagógus	Helyi Óvodai Nevelési Program, Munkaterv, Csoportnapló, Gyermekek személyiség naplója, Együttműködési Megállapodások	A tanulási képességek megalapozásával, a tanulási és egyéb rész képesség zavartok kialakulásának megelőzésével, megoldási késztetés, monotonia túrés, Gyermkek személyiség, figyelemkoncentráció, az alkotásvidégy szűkebbes szintjének kialakításával a kudarcmentes iskolakezdes iskolakezdes biztositasa
--	--	------------	----------------------------	--	---

6.2. Ismerkedés az iskolával

A HHH gyermekek kudarcmentes iskolakezdes erdekeben a gyermekek találkoznak a tanítókkal, napközis nevelővel	Ismerkedés az iskolával, nyílt órák – szülő és gyermekek együttes részvételével	Évi egy alkalom az iskolában	IPR team Óvodapedagógusok, Iskolai nevelők	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves Munkaterv, Csoportnapló, Óvoda – Iskola Együttműködési Megállapodása	A HHH gyermekek kudarcmentesen illeszkednek az iskolai életbe. A HHH gyermekek többsége integrált iskolai környezetben kezd meg általános iskolai tanulmányait.
	Tájékoztató megbeszélések	Beiskolázás előtt Szükség szerint			
	Közös szakmai fórumok szervezése	Évi két alkalom			

6. Óvoda - iskola átmenet támogatása

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
----------	---------	-------------	---------	--------------------	-----------------------

6.3 Az óvoda-iskola átmenetet segítő közös programok kidolgozása

A HHH gyermekek óvoda-iskola átmenetnek zökkenőmentes biztositasa	DIFER mérés - 8 éves korig	Évi rendszerességgel: 10.01-től 11.30-ig és 02.01-től 05.31-ig	IPR team Óvodai – iskolai Óvodavezető Iskolavezető	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves Munkaterv, Csoportnapló, Óvoda – Iskola Együttműködési Megállapodása Jegyzőkönyv	Az egyéni differenciált fejlesztés eredményeként a HHH gyermekek általános iskolai eredményessége biztositottá válik
	Dyalexia prevenció	Évi min. 2 alkalom			
	Közös szülői értekezlet az óvodában	Évi egy alkalom			

6.4 A Gyermekek fejlődésének utánkövetése az általános iskola első évében

A HHH gyermekek sikeres iskolakezdesnek biztositasa, kontrollalasa	Óvodapedagógus látogatása	A nevelési év első felében: 12.31-ig	Óvodapedagógus Tanító Napközis nevelő	Utánkövető lap, Értékelő megbeszélés jegyzőkönyv	A HHH gyermekek körében teljesen valósnul meg az iskolai életbe való belleszkedése: 1. az iskolai DIFER mérés eredménye nem ter el az óvodai mérés eredményétől 2. A gyermekek többsége integrált iskolai környezetben tanul
	A HHH gyermekek beszélgetés az elsős tanítókkal				
	Utánkövető lap kiöltése, értékelése				

7. A HHH Gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Személyes kapcsolatok kialakítása minden szülővel	Családlátogatás,	Nevelési év elején	Óvodapedagógusok	Csoportnaplók	
	Egyéni beszélgetések	Napi rendszerességgel			
	Szülői értekezlet,	Nevelési év elején egyszer		Gyermek személyiség naplója	Legyzőkönyv

7. A HHHH gyerekek születéssel való kapcsolattartás, együttműködés

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A gyermekek zökkenő mentes beszoktatásának biztosítása	Beszoktatási tervnek való megfelelés				
Rendszeres napi, és a szülő érdeklődésének megfelelő gyermekmunkák tájékoztatás a gyermekek felőléséről	Tájékoztató - beszélgetés a szülővel, Gyermekmunkák kihelyezése a tájékoztató táblákra	Napi Igény szerinti	Helyi Óvodai Nevelési Program Szervezeti és Működési Szabályzat	A Helyi Óvodai Nevelési Programunk nyitott óvodakepének megjelölve a családok bevonásának hatékony megvalósításával a Partnerközpontú működés megvalósul, az intézmény párhuzamos alakti ki minden szülővel	
Az egyéni fejlesztési napló bejegyzésének megbeszélése		Negyedévente	Intézményi éves Munkaterv	Csoportnaplók bejegyzésel, Gyermek személyiségnaplója	
A gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése		Folyamatos	Intézményi éves Munkaterv	Képek, videó felvételek, Program tervek	
Szülői részvétel lehetőségeinek biztosítása a foglalkozásokon	Nyitott óvodakép: projektek megvalósításában való szülői részvétel	Folyamatos – Eves Munkaterv alapján	Program tervek	Csoportok és intézményi értékelések	
Nyílt napok, munka délutánok		Igény szerint			
Gyermekneveléssel kapcsolatos évek megvitatása	Egyéni beszélgetések				
A családok szokásainak, értékeiről, megismerése, megértése, a család erőforrásainak felhárítása	Egyéni beszélgetések Látogatás a családokkal	Nevelési év elején, majd folyamatosan			
Szülői közösségek kialakítása	Csoportos és intézményi SZM megvitatása, családi napok az óvodában	Munkaterv alapján és szülőség szerint			
Közös rendezvények szervezése		Eves Munkaterv szerint			

Intézményi önértékelés, eredményesség

Munkánk eredményességének, a hozzáadott értékeknek a kimutatása céljából indikátorokat állítunk fel, melynek teljesülését mérjük, rögzítjük, kimutatjuk. Az eredményességi mutatók kiterjednek integrációs programunk valamint területére. Integrációs Pedagógiai Programunk tartalmának gyakorlati megvalósítási folyamatát, ütemezését a mindenkori intézményi munkatervben, a munkaközösségi munkatervben határozzuk meg. Fenntarthatóságát igazolja, hogy az iskoláskor kezdetéig a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek pedagógiai támogatása jelentősen csökkenhet az iskolai kudarcokat.

8. Beszoktatási szabályzat

A szabályozás célja:

- Az óvodába újonnan bekerülő gyermekek beszoktatásának elősegítése, a szülői való elválas megkönnyítése és az óvodai környezet elfogadása.
- A gyermekek beszoktatása óvodai szintű folyamat legyen, a nevelőtestület egységes beszoktatási terve szerint.
- Valamennyi Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermek beovodázása három éves kortól teljes körű legyen, a gyermekek szívesen járjanak óvodába

Célcsoport: a teljes óvoda

Feladók: tagóvoda-vezetők

A folyamat dokumentumai:

- csoportnapló,
- beszoktatási terv,
- gyermekek személyiség naplója

A folyamat leírása:

1. Az elkészült, egységes beszoktatási terv áttekintése augusztus hónapban

Mivel kedveskedünk?	Időpontja	Felelősök
Apró ajándék	08.15-től 09.30-ig.	óvodapedagógusok

Határidő: augusztus 21.

Feladók: tagóvoda vezető(-k)

2. Óvodába lépés előtt szülővel egyeztetett időpontban családlátogatás, beszélgetés a fokozatos beszoktatás fontosságáról. Anamnézis felvétele.

Határidő: szeptember 30.

Feladás: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

3. A beszoktatás első napjára a gyermek jelennek elkészítése, a hozzátartozó mondókával, verssel, vagy énekkel. A naps tábla elkészítése.

Határidő: augusztus 31.

Feladás: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

4. A folyamatos, és fokozatos (két naponta egy-egy új gyermek) beszoktatás nevelői hatásának elfogadatlata a szülővel. Beszoktatás alatt, a gyermek megismerése (tisztálkodási, WC-használati, étkezési, alvási, játéktevékenységi szokások).

Határidő: szeptember 30.

Feladás: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

5. A folyamatos beszoktatás időtartama 1 hónap.

Időtartam : szeptember 01 – szeptember 30. közötti időszak

Feladás: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

6. A beszoktatás tapasztalatainak dokumentálása, értékelése

Szempontok:

- o A gyermek kapcsolatteremtése a felnőttekkel, társaival,
- o érzelmi életének jellemzői a beszoktatás idején,
- o közösségi magatartása,
- o viszonyulása az óvoda sokféle tevékenységéhez (hygiéna, szokások, munka,játék, mese, ének, rajz, mozgás, környezet, stb.)
- o beszoktatás eredménye csoport szinten

Határidő: december 15.

Feladás: óvodapedagógus

9. Integrációs program mellékletei

1. sz. melléklet/1

Halmazotantárhányos Helyzetű Gyermekek Óvodába Járásának gyermekenkénti nyilvántartása

.....Nevelési év Csoport megnevezése, száma:

Gyermek neve

Hónap neve	Nyitvatartási napok száma/nap	Hiányzások összesen/nap	
		Igazolt	Igazolatlan
Szeptember			
Október			
November			
December			
Január			
Február			
Március			
Április			
Május			
Június			
Július			
Augusztus			
Összesen			

Gyermek neve

Hónap neve	Nyitvatartási napok száma/nap	Hiányzások összesen/nap	
		Igazolt	Igazolatlan
Szeptember			
Október			
November			
December			
Január			
Február			
Március			
Április			
Május			
Június			
Július			
Augusztus			
Összesen			

MELLÉKLET

1. sz. Taneszköz fejlesztési terv
2. sz. Szakértői vélemény
3. sz. NKÖ véleményezése
4. sz. A program elfogadásának és jóváhagyásának dokumentumai, jegyzőkönyv

A kötelező (minimális) eszközök és felszerelések listája a program megvalósításához
(a nevelési-oktatási intézmények működéséről szöveges 11/1994.(VI. 8.) MKM rendelet
7.sz.melléklete alapján)

I. Helyiségek

Logopédiai foglalkoztató és fejlesztőszoba	óvodánként 1
Tomasszoba	óvodánként 1
Óvodavezető-helyettesi szoba	óvodánként 1
Nevelőtestületi szoba	óvodánként 1

II. Helyiségek birtorzata és egyéb berendezési tárgyai

1./Csoportszoba

Élősarok állvány	csoportonként 1
Felnőtt szék	csoportonként 2
Erdény és evőeszköz tároló szekrény	csoportonként 1

2./Tornaszoba

Bordásfal	
Egyéni fejlesztési szolgáló speciális felszerelések	óvodánként 1
Greiswald	

3./Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba

A fogyatékosság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök

Puzzle, képességfejlesztő játékok, eszközök	fajánként 1-1 készlet
Tükör	1db
Asztal	1db
Szék	1db
Szőnyeg	1db

4./Játsszódudvar

Kerti asztal	óvodánként a csoportok számának megfelelően
Kerti pad	óvodánként a csoportok számának megfelelően
Bababáz	csoportok számának kétszerese
Udvari homokozó	csoportok számának megfelelően
Takaró háló	csoportok számának megfelelően
Mozgásigényt kielégítő játékok	minden homokozóra 16db
Mászóka, hintáló, kombi mászó (2-2db)	óvodánként

5./Óvodavezetői iroda

Íratszékreny	1db
Számítógép	1db
Nyomtató, fénymásoló	1db
Fax	1db
Internet vonal	1db

6./Neveléstudományi szoba

Fiókos asztal	pedagógusként 1db
Szék	pedagógusként 1db
Könyvtári dokumentum	csoportonként 50db
Könyvszékreny	óvodánként 1

7./Orvosi szoba

Vénnyomásmérő	óvodánként 1
Személymérleg	óvodánként 1
Magasságmérő	óvodánként 1
Lázmérő	óvodánként 2
Elsősegélynyújtó láda	óvodánként 1
Szemészeti vizsgáló tábla	óvodánként 1
Színlátás vizsgáló könyv	óvodánként 1

III. Textilnemű

Törölköző	óvodánként 2
Lepedő	óvodánként 2

IV. Tisztálkodás és egyéb felszerelés

Törölköző	gyerekenként 2db
Abrasz	csoportonként 3garnitúra
Takaró	gyerekenként 1db
Ágytornyú huzat	gyerekenként 2db
Lepedő	gyerekenként 2db

V. A felületek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Mosott ruhatarló	óvodánként 1
Mosógép	óvodánként 1
Vasaló	óvodánként 2
Vasalóállvány	óvodánként 1
Száritóállvány	óvodánként 1

VI. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

1./Játékok, játékeszközök

Külömféle játékformák	csoportonként 1 készlet
Mozgásigényelt kiegészítő játékok	csoportonként 1 készlet
Ének, zene, énekes játékok eszközei	csoportonként 1 készlet

Anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei

csoportonként 1 készlet

Értelmi képességeket, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök

csoportonként 1 készlet

Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök

csoportonként 1 készlet

A természeti-emberi tárgyi környezet megismerését elősegítő anyagok, eszközök

csoportonként 1 készlet

2./A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

Videó(lejátszó)	óvodánként 1
Televízió	óvodánként 1
Diavetítő	óvodánként 2
Vetítővászon	óvodánként 1
Hangszer felhőt készlet	óvodánként 1
Hangszer gyermek készlet	óvodánként 1
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	30 gyermekre 1 készlet

VII. Egészség-és munkavédelmi eszközök

Ételminta véiel (üvegtartály készlet	óvodánként 1
Gyógyszerároló szekrény (zárhozó)	